Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 25-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 114. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, SEPTEMBER 25, 1919. No. 114.

СПРАВА ГАЛИЧИНИ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Змаганя російського савєтського правительства до мира з Україною.

Большевицькі війска здобули Житомір, столицю волинської ґубернії.

В Росії відкрито великий протибольшевицький заговір.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ГОЛОВНА РАДА РОЗБИРАЄ СПРАВУ ГАЛИЧИНИ.

Падеревскі предложив домаганя польського народа щодо Галичини.

ПАРИЖ, 23. вересня. — Головна рада мирової конференції займала ся нинї перед полуднем справою будучности Галичини.

Польський премієр Падеревскі явив ся нинї перед радою і предложив польські домаганя в справі Галичини.

Нарадами головної ради проводить Пішон, француський міністер заграничних справ.

ПОЛЯКИ ДОМАГАЮТЬ СЯ ВЛУЧЕНЯ ГАЛИЧИНИ ДО ПОЛЬЩІ.

Мирова конференція є за полагодженем справи приналежности Галичини при помочи плєбісциту.

ПАРИЖ, 23. вересня. — Часопись „Тєм“ доносить, що Падеревскі поставив домаганє, щоби Галичина війшла в склад польської держави, однак алїянти хотїли би, щоби остаточна доля Галичини була порішена при помочи плєбісциту (загального голосованя).

БОЛЬШЕВИКИ ЗМАГАЮТЬ ДО МИРА З УКРАЇНОЮ.

Правительство Ленїна годить ся признати независимість України.

ЛОНДОН, 23. вересня. — Большевики змагають до мира з Україною, годячи ся признати независимість України, як се доносять вісти, які одержало тутешнє українське пресове бюро.

Большевицька делеґація прибула дня 5. вересня до головної кватири ґен. Петлюри, головного команданта українських війск, як се подає пресове бюро. Представники савєтського правительства мали заявити, що Ленїн переконав ся, що неможливим є проти всїх бороти ся та що його бажанєм є звернути всї свої сили проти провідників реакції, адм. Колчака і ґен. Денїкіна.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОСЛИ ЖАДАЮТЬ НЕВТРАЛЬНОСТИ В БОРОТЬБІ САВЄТА З КОЛЧАКОМ І ДЕНЇКІНОМ.

Савєтське правительство змагає до мира зі всїми державами, побоюючи ся вибуху протиреволюції.

ЛОНДОН (через Монтреал, Канада), 23. вересня. — Україна є другою державою, до якої російське савєтське правительство звернуло ся з предложенем мира, як се доносять одержані тут вісти.

Вісти також доносять, що делеґація, яка була післана до Українцїв з мировим предложенем, рішила старати ся о мир зі всїми державами, щоби запобігти вибухови протиреволюції в Росії.

Большевицькі посли пропонували Українцям мирові переговори на підставі независимости України під услівєм, що вона задержить невтральність в боротьбі савєта проти адм. Колчака і ґен. Денїкіна.

Обі повисше наведені телєґрами подають вістку про змаганя російського савєтського правительства до мира з Україною. Як се виходить з телєґрами, большевицька делеґація відвідала головну кватиру ґен. Петлюри ще 5. вересня. Яку відповідь дало українське правительство, та взагалї, який був вислїд з переговорів, про се телєґрами не згадують помимо того, що се діяло ся ще з початком вересня. Однак на підставі инших вістий можна вносити, що українське правительство не згодило ся на предложенє савєтського правительства. Вісти послїдних днів доносять іменно, що большевицькі війска на Волини продовжають дальше воєнні операції проти армії ґен. Петлюри, здобуваючи Житомір, столицю волинської ґубернії.

ДЕЛЄҐАТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ПЕТЛЮРИ У ҐЕН. ДЕНЇКІНА.

Ґен. Денїкін мав приобіцяти злуку східної Галичини з Україною, коли ся позістане у федерації з Росією.

ВІДЕНЬ, . . вересня. — Українське правительство Петлюри вислало до ґен. Денїкіна делеґацію в цїли навязаня близших зносин і в справі веденя спільної акції проти савєтської Росії.

Ґен. Денїкін мав приобіцяти Українцям Україну у федерації з Росією та прилучити до неї деякі части Волини і східну Галичину.

САЗОНОВ ГОДИТЬ СЯ НА ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ.

Україна і Росія мають вести спільну акцію проти Польщі.

ВІДЕНЬ, 20. вересня. — З приводу донесеня часописи „Тем“, неначе би Петлюра вирік ся східної Галичини, тутешнє українське пресове бюро доносить, що українська справа у східній Галичинї стоїть тепер лїпше. Причиною сього, як доносить се бюро, є та обставина, що Сазонов, міністер загр. справ у всеросійськім правительстві Колчака, годить ся на федеративне істнованє України яко части Росії. Крім того обі сторони згодили ся на спільну акцію Росії і України проти Польщі.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ЖИТОМІР.

Армія ґен. Денїкіна заняла Конотоп (в Чернигівщинї).

ЛОНДОН, 21. вересня. — Бездротна телєґрама з Москви доносить, що большевицькі війска заняли Житомір, столицю волинської ґубернії.

В Чернигівщинї савєтські війска були приневолені уступати перед переважаючою силою армії ґен. Денїкіна, яка заняла місто Конотоп.

УСПІХИ ҐЕН. ДЕНЇКІНА В ХАРКІВЩИНІ.

Большевики втратили три міста і поверх 1.000 в полонених.

ЛОНДОН, 22. вересня. — В колиці Харкова війска ґен. Денїкіна посувають ся щораз дальше наперед. Ґен. Шкуро, який стоїть на чолї армії добровольців, заняв Маревку, Солдатку і Брюч, беручи 1.000 большевиків в полон.

В ПОЛЬЩІ.

В ПОЛЬЩІ БОГАТО ЛЮДИЙ ВМИРАЄ НА ТИФ.

Небезпека поширеня пошести й на инші сусїдні краї.

ПАРИЖ, 2. вересня. — Міжалїянтська комісія лїкарська, вислана лїґою товариств Червоного Хреста до Польщі, щоби провірила стан пошести тифу, повернула по одномісячнім побутї в Польщі до Парижа.

Звіт комісії виказує, що пошесть тифу помимо лїтної пори року дуже поширила ся, забираючи величезне число жертв. Польське міністерство здоровля і військові відділи санітарні ведуть сильну кампанію проти тифу, але з причини браку лїкарів і ліків вона була за мало успішна. В шпиталях дається ся відчувати зовсїм брак постелї і одїжи. Члени комісії сподїють ся, що в зимі вибухнуть ще инші страшні пошести, коли в Польщі не видасть ся відповідних зарядженъ. Заходить велика небезпека, що пошести можуть поширити ся з Польщі також на краї західної Европи.

Поляки доносять про велику побіду над большевиками.

БЕРНО, 22. вересня. — Польське бюро доносить про цїлковиту побіду польської армії над Двиною по десять-дневній завзятій битві з большевиками. Большевицькі війска, які були переправили ся через Двину, взяті в полон або згинули в боротьбі.

Польське бюро додає, що польські війска переправили ся через Двину і обсадили місто Дуїсно.

В РОСІЇ.

ВІДКРИТО ВЕЛИКИЙ ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗАГОВІР.

66 учасників заговору покарано смертию.

ЛОНДОН, 23. вересня. — Большевицька бездротна телєґрама доносить про відкритє широко розгалуженого заговору в цїли поваленя большевицького правительства. 66 участинків заговору увязнено і покарано смертию. Осїдком заговору була Москва.

Між особами, яких покарано смертию, находили ся бувший член думи Щепкін, проф. Астров, проф. Волков, князь Оболенський, ґен. Кузнєцов, ґен. Махов і инші. Між увязненими є князь Андренїков, бар Штромберґ і Розанов, звісний провідник меньшевиків.

АДМ. КОЛЧАК ЗРІК СЯ ТИТУЛУ ГОЛОВНОГО КОМАНДАНТА В КОРИСТЬ ҐЕН. ДЕНЇКІНА.

Большевицькі війска опорожнили Курск.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Адм. Колчак, голова всеросійського правительства в Омску, повідомив алїянтів, що зрікаєть ся титулу головного команданта в користь ґен. Денїкіна, команданта протибольшевицьких війск в полудневій Росії, як се доносить большевицька бездротна телєґрама з Москви.

Телєґрама додає, що большевики опорожнили місто Курск по завзятій битві з війсками ґен. Денїкіна.

Знова поголоска про опорожнене Петроґраду.

КОПЕНГАҐЕН, 22. вересня.— Большевики поробили всї приготованя в цїли опорожненя Петроґраду, як се доносять вісти з Гельзінґфорсу.

Відозва савєтського правительства до народа.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Савєтське правительство в Москві видало до своїх прихильників слїдуючу відозву:

„Червоні армії опорожнили Харків, Катеринодар, Царицин і Київ. Протиреволюція над Доном поширюєть ся і ми були приневолені опорожнити сю область, яка могла доставити савєтській Росії уголь і дерево.

„Денїкіна нам нема чого боятися. Жовніри і селяни, ви знаєте, як Колчак ішов наперед. І ми його здержали, а він нинї приневолений утїкати з Уралю. Ми проженемо його ще дальше в глиб Сибіри.

„Наша невдача щодо Денїкіна полягає в тім, що ми в пору не упорали ся з пяними бандами ґен. Ґреґорієва. Сї зрадники шкодили нам на задах армії, а ще до того ми не доцїнювали важности полудневого фронту. Ми не звернули сейчас уваги на наступ Денїкіна. Хто спить, сей добровільно віддає себе в руки своїх ворогів.

„Жовніри і селяни! Здобудьте уголь і фабрики, які мусять нам доставити те, що є для нас конечне. Побийте Денїкіна, а з коминів фабрик буде взносити ся дим і знова будуть переходити поїзди з пшеницею“.

Дальші успіхи ґен. Денїкіна в околиці Царицина.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Воєнне бюро доносить, що в останних часах не одержано жадних вістий про воєнне положенє на астраханськім боєвім фронтї. В околиції Царицина війска ґен. Денїкіна віднесли нові успіхи в боротьбі з большевиками. Вони здобули місцевість Сальоніка, 40 миль на полудневий схід від Царицина. На боєвім фронтї на північ від Волги панує спокій.

В Донщині, де большевицькі війска в околиці Хлєбної, 40 миль на північний захід від Царицина, свого часу переправили ся були через Дон, були тепер приневолені зі значною втратою уступити назад. Донські козаки взяли в тих операціях 650 полонених.

Завзята битва на захід від Курска.

ЛОНДОН, 23. вересня. — Большевицька бездротна телєґрама признає, що большевики потерпіли нову невдачу на захід від Курска, де були приневолені опорожнити місто Iгов. Завзята битва триває без перестанку дальше.

На полудне від Вороніжа, як се додає дальше телєґрама, большевицькі війска опорожнили Острогоѕск і Коротяк.

Колчак просить Нїмцїв о поміч.

БЕРЛІН, 21. вересня. — Ходить чутка, що барон Енґельгард, посол тимчасового правительства адм. Колчака, веде в Берлїні переговори з нїмецьким правительством в справі доставви воєнних матеріялів для нїмецьких війск, які були свого часу в Куряндії, а тепер борють ся в армії ґен. Юденича.

Нїмцї хочуть зимувати в Латвії.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Нїмецькі війска хочуть позістати в Латвії через цїлу зиму, як се доносить телєґрама з Гельзінґфорсу.

Нїмецька армія в надбалтійських краях находить ся під командою ґенерала фон дер Ґольца і числить около 100.000 добре зоруженого війска. Головна кватира нїмецького війска находить ся в місті Мітав.

Головна рада мирової конференції візвала була недавно нїмецьке правительство, щоби воно відкликало нїмецькі війска з прибалтійських країв. Однак нїмецьке правительство відповіло, що воно не має над ними жадної контролї.

В НІМЕЧЧИНІ.

В НІМЕЧЧИНІ ВІДКРИТО НОВИЙ ЗАГОВІР КОМУНЇСТІВ.

Нїмецькі Спартаки стоять в тїсній злуці з большевиками в Москві.

ЖЕНЕВА, 22. вересня. — Монахійські „Наесте Нахріхтен“ доносять про заговір нїмецьких і російських комунїстів.

Як се доносить часопись, провідники нїмецьких і російських комунїстів відбули нараду, на якій принято слїдуючу програму:

1. Загальний страйк у всїх галузях промислу в Нїмеччинї.
2. Розвязанє нїмецької армії.
3. Поваленє нїмецького правительства.
4. Утворенє правительства комунїстичного.

Сей плян має бути переведений в житє в зимі. Головною кватирою комунїстів являєть ся місто Липск. Нїмецькі комунїсти стоять в тїсній злуці зі савєтським правительством в Москві.

В ІТАЛІЇ.

КРІЗА В ІТАЛІЙСЬКІМ КАБІНЕТІ З ПРИВОДУ ФЮМЕ.

Міністер заграничних справ, Тітоні, уступив.

ЛОНДОН, 23. вересня. — Римська часопись „Джорнале д'Італія“ доносить, що міністер заграничних справ, Тітоні, уступив з приводу останних подій у Фюме.

Взагалї політичне положенє в Італії стало в останних днях дуже критичне. Отворенє парляменту, яке було первісно визначене на день 23. вересня, відложено на день 27. вересня. Італійський король скликав несподївано засїданє державної ради, на якім буде обговорена полїтична ситуація, спричинена виступом д'Анунція у Фюме.

Італійське правительство просить алїянтів прогнати д'Анунція з Фюме.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Вісти, одержані з достовірних жерел, доносять, що італійське правительство віднесло ся з просьбою до держав алїянтів, щоби вони своїми війсками прогнали д'Анунція з Фюме.

Італійське правительство навело у своїй просьбі до алїянтів трудности, задля яких воно не може ужити своїх війск проти д'Анунція, котрий став народним героєм, здобуваючи сильну симпатію серед загалу.

Д'Анунціо аґітує проти правительства.

РИМ, 23. вересня. — „Коли не повстанете, коли не повалите правительство, яко приносить вам ганьбу, ви не варті звати ся Італійцями, говорить кап. д'Анунціо у своїй відозві до Венеції.

У відозві, висланій до Трієсту, д'Анунціо заявляє: „Ми готові боронити Фюме проти всякого нападу, ми готові згинути на улицях смертию з голоду, ми готові на похоронене під руїнами або спаленє живцем в домах. Найстрашнїйшу смерть приймемо з усміхом на лици. Тому ми є непобідимі“.

Італійські війска переходять на сторону д'Анунція.

ПАРИЖ, 22. вересня. — Італійські війска, вислані проти д'Анунція, утворили боєвий фронт у віддаленю 7½ милї довкола міста, як се доносить кореспондент часописи „Журналь“ з Медіоляну.

Армія, вислана проти д'Анунція, числить около 20.000 війска, але богато жовнірів покинуло боєві окопи і перейшли на сторону д'Анунція.

През. Вілсон проти віддатя Фюме Італії.

ПАРИЖ, 23. вересня. — Президент Вілсон подав телєґрафічно інструкції американським мировим делеґатам, полишаючи їм досить широку свободу в переговорах над адрійським проблємом, який обіймає також справу будучности Фюме.

През. Вілсон вислав однак застереженє, домагаючи ся рішучо зінтернаціоналізованя пристани Фюме.

САВЄТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗІРВАЛО МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З ЕСТОНІЄЮ.

Естонське правительство домагало ся, щоби в переговорах брали участь всї надбалтійські краї.

КОПЕНГАҐЕН, 22. вересня. — Естонське пресове бюро доносить, що мирові переговори, які були ведені з російським савєтським правительством, зістали перервані.

Естонські делеґати, які повернули до Ревалю, оповідають, що вони повідомили большевиків, що будуть вести з ними мирові переговори, коли в них будуть рівночасно брати участь також представники прочих надбалтійських держав. Сьому спротивили ся представники савєтського правительства і заявили, що конференція покінчена.

Естонські делеґати віднесли однак враженє, що савєтське правительство радше відложило чим зірвало переговори та що воно є готове кождої хвилї нанова їх підняти.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
To Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕПУБЛИКА.

УКРАЇНСЬКА МІСІЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ДО ВСЕГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

Післані сюди правительством Української Народної Републики, щоби за її справу станути перед народом і правительством Злучених Держав, ми наперед раділи думкою, що тут за морем застанемо многотисячну українську громаду, котра рідну справу чує і розуміє і підійме, як підняв її весь український народ. І перше наше бажанє було до Вас прийти, братя і земляки.

На жаль, за дорученими нам обовязками нашого посольства нема можливости промовити до всіх розкинутих по широких країнах Америки українських людий. І як не хотілоб ся заговорити живим словом, так врешті тільки сею дорогою ми можемо привитати Вас всіх, всю велику українську громаду в Америці.

Привитати не від себе, а від рідного краю — України.

В тяжкий час ви її покинули, українські іміґранти. Від тяжкого часу, від нужди і неволі, ви хоронились за море. Та найтяжше лихоліттє, недолю найгіршу, перетерпіла наша Україна за тих послідних пять літ, коли ви, сини її, далеко-далеко були і часто навіть чутки не мали від неї.

Не маючи державної орґанізації і національної волі, впав український народ пять літ тому несвоєвільною жертвою великої війни. За славу мілітаризму; за нові землі для грабіжних імперій; за далекі шляхи і торги для берлінського та московського та віденського капіталу; за інтереси, в котрих український народ не мав ні участи ні впливу, — ріками полилась українська кров на всіх боєвищах Европи. Рік і другий і третий; день в день і ніч в ніч, тисячами ішли українські селяни і робітники під огонь гармат і на холодне зелізо баґнетів, в траншеї — могили, на каліцтво і смерть, — і день в день і ніч в ніч тисячами падали на полях Галичини і Польщі; пропадали в снігах Карпат і Кавказу, на сербських та італійських горах; догнивали в мазурських болотах, в Гнилих Липах і Стоходах.

Раз-у-раз ворожі армії набігали на українську землю; стрічались, вертались і знов набігали. Був австрійський набіг; був московський, німецький, мадярський, польський, і не один а кілька разів був кождий, і кождий набіг і кожда битва пустошили українські поля; палили села, грабили людське добро і лишали по собі голод та руїну, а за війною пошести, хороби і нова смерть і нові жертви.

Скільки українського житя вигублено в сій війні, скільки калік довічних лишить ся; скільки сердець розірваних від болю; скільки очий виплаканих; скільки поніваченя народного богатства; скільки людської праці марно пропало, — колись та велика моральна і матеріяльна руїна буде переміряна і перечислена. А тепер — ми тільки бачимо, що наша Україна скровавлена, окалічена, зруйнована і занапащена.

І та Україна витає Вас, українські еміґранти. Але не словами болю і жалю, а гаслами нового житя — того нового українського житя, котре творить ся і виростає на великій руїні.

Не видержав старий лад того кровопролиття, яке сам створив. Звалились обі імперії, що розділили були українську землю і зневолили волю народну. На всій Україні стала воля українського народу.

І своєю волею народ рішив, щоби була вільна і єдина Україна.

Своєю волею здійснив те, до чого сьвідомо і несьвідомо стремів від століть; до чого зривала ся Хмельниччина і Козаччина; до чого нестримно ішло українське відродженє; до чого в революційнім русі рушились маси селянства і робітництва, — щоб була вільна і єдина Україна українського народу. Своєю волею український народ поставив Українську Народну Републику.

З волі українського народу; з волі його вибраних представників в парляменті — раді; з волі українського селянства і робітництва вираженої на селянських і трудових конґресах; з волі тої народної армії, що в чистім полі захищає долю народа, — стала Українська Народна Република. А по розгромі австрійської імперії і український народ в Галичині однодушно заявив свою волю—приєднати себе і свою землю до України.

Українська Народна Република значить, що впали кордони, котрі нас ділили і на всій українській землі від Дону поза Сян, і від Чорного моря до Карпатських гір обєднуєть ся український народ в одній своїй державі.

Українська Народна Република значить — самостійність України; право і сила українського народу самому правити собою; рішати свою долю; давати собі закони і бути творцем свого власного житя.

Українська Народна Република значить, — що українська земля перестане бути кольонією для московських та варшавських та віденських купців і фабрикантів, а віддасть свої богатства свому народови.

Українська Народна Република значить — конець національним утискам і свобода народности та культурного розвитку усім народам на Україні.

Українська Народна Република значить — правительство з волі народу, власть демократії і народної маси. Значить — на Україні власть селянства і робітництва. З його то волі і для нього Українська Народна Република переводить у його власть і користанє трудового народу всю українську землю, ті природні богатства її і промисли, що доси належали панам, царям, скарбови, церквам та монастирям.

Українська Народна Република значить — земля і воля українському народови.

Отсе те нове житє, яким привитає Вас, українські еміґранти, рідна Україна. І вона і Вас кличе — поможіть творити те нове житє.

Бо воно ще тільки творить ся у великій боротьбі і тяжкою працею. Ще не зажив український народ по своїй волі; ще не загосподарились українські люди; ще не зародила їм зруйнована земля; вона ще далі руйнуєть ся. Ще не вільна і не обєднана вся Україна; ще не признана другими державами. Ще міліони українського народу в неволі, піддані чужому праву і безправству; ще кождий день несе нам тяжкі вісти про кривду і неправду. Ще сусіди — вороги не зрекли ся своєї вікової жажди панувати, і з усіх сторін наступають з огнем і мечем.

Ще Українська Народна Република видержує тяжку пробу огня і зеліза.

Вона ту пробу видержить. І стане вільна і єдина Україна. За неї стоїть воля великого українського народу. За неї славне військо українське, окружене ворогами, беть ся на всіх фронтах і йде вперед. Для неї все громадянство України відбудовує велику руїну і творить лад новий. Для неї українське правительство добиваєть ся місця і признаня в сімї народів.

Шукати признаня для Української Народної Републики і заступати її інтереси перед народом та правительством Злучених Держав, для того прислало нас сюди правительство України і для того ми сподіваємось доложите й Ви своєї сили і труду; доложите їх однодушно і одноцільно, велика українська громадо в Америці!

Скільки Ваша воля, горожан і робітників сего краю, може заважити в американськім народі, стільки нехай заважить вона для оборони рідного краю. Як далеко Ваш многотисячний голос можуть почути, так далеко нехай він підніметь ся за рідну справу.

Засада народного самоозначеня, справа демократії, будучий мир в Европі — все те склонить американського горожанина на сторону Української Народної Републики. Тільки перекажіть Ви йому потреби і змаганя рідного народу; перекажіть се всім, кому можете, а американський горожанин зрозуміє, що і для України повинна здійснитись ідея американської независимости — „правительство з волі народа".

Се одно. А друге, чого жде Україна від тих своїх синів в Америці, що вернуть до рідного краю—се великого діла обнови.

Царські та цісарські та чиновницькі порядки занапастили Україну і культурно й економічно. Воєнна руїна довершила решти. Громадська й економічна орґанізація українського народу все ще велике питанє будучности. Школа і просьвіта українського села і міста ще тільки ждуть собі рук і голов. Все родюча українська земля не дає й половини того плоду, який моглоб добути з неї хліборобство. Її внутрішні богатства затрачувались по московських та азійських ринках. Український промисл занапащував ся російським централізмом і до решти понівечив ся німецьким та московським наїздом.

Для твореня нового щасливого житя Україна потребуватиме і розумних учителів і сьвідомих громадських діячів, а перше всего — робітників-продуцентів.

Революція може здобути народови землю і волю. Може її оборонити армія в полі. Може її укріпити народне правительство. Але щастє і добро собі та людям викує з тої землі і волі лише робітник-продуцент.

Готовте-ж ся, вірні сини України!

УКРАЇНСЬКА МІСІЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ,

Юліян Бачинський, голова Місії.

З ГОЛОСІВ СТАРОКРАЄВИХ ҐАЗЕТ.

Не Варшава ані Омск, але Київ.

Львівська українська тижнева ґазета „Наша Мета" (ч. 10, з 31. серпня 1919) подає отсю виїмку із статі польської краківської ґазети „Нової Реформи":

Тепер Українці віддають східну Галичину під опіку Росії і годять ся на се, щоби Україна стала федеративною частиною Росії. З тою еволюцією східно-галицького українського руху повинні числитись міродатні круги Варшави. Вони повинні зібрати всю енергею на се, щоби переконати галицьких Українців, що найкрасші ґарантії розвитку України може дати Варшава, а не Омск.

До сього редакція „Нашої Мети" дає від себе таку замітку:

Ми не знаємо, чи український уряд зробив уже федерацію з Росією; не розуміємо одначе, чому українським народом має опікуватись Варшава чи Омск, а не Київ?

Горі імієм серця!

Орґан української армії „Стрілець", що виходить в Каменци Подільськім, вірить сьвято в независимість України.

Читаємо в тій ґазеті:

Тільки сліпий не бачить наших державно-творчих здібностий. Наші хиби може й великі, одначе вони не значні в порівнаню з геройством та працею, якої доконав український народ. Наша армія ставить дотепер опір, вона ще не побіджена. Такий народ не може бути поневолений, до того ще таким напасником, яким є Поляк. Так як вода в нашому Дністрі втікає дальше від Польщі, так і наш народ ніколи не помирить ся з польським пануванием.

Не піддаваймось зневірі!

Українська часопись „Каменярі", яка виходить в Каменци Подільськім, з 26. липня с. р. пише:

Марево зневіри загорнуло в свої обняття велику часть українського громадянства. Се помітно на кождому кроці серед військових та цивільних. Ся чорна зневіра руйнує найкрасші ідейні одиниці; вона відбирає в інтеліґенції охоту до праці; вона витворила серед нашого селянства та робітництва байдужність і зneохоту.

Причини сього шкідливого явища по части й оправдані. Се, що прийшлось українському народови пережити за останні літа, могло зломити й сильнійший та національно сьвідомійший народ. Ми однак хоч маємо стільки невдач і страт, стільки пережитих страдань, то мимо непривітних політичних обставин змогли вдержатись на арені сьвітового змаганя за красше будуче. Хотяй проти нас оружною війною виступили наші сусіди, хотяй сильні сьвіта сього не признали нашої державности, хотяй в нутрі держави маємо нечисленну скількість ворожого елементу, ми зуміли до сьогодня удержати прапор самостійности У. Н. Р.

Правда, саме тепер переживаємо страту Галичини; переживаємо одну з важнійших кріз в державному життю, та всетаки наше становище не так безвихідне, як декому малює зневіра.

Зневіра у нашого громадянства се наслідки втоми. Сьвітова війна, розбурхані филі революції зруйнували наші нерви, які не можуть спокійно приймати всіх явищ, що нам приходить ся переживати. Ми мусимо освободитись від зневіри; мусимо витворити в собі сильну віру, узброїтись у витривалість, бо в кого сильнійші нерви, той буде побідником.

Вістки, що доходять до нас ізза границі, вказують на се, що заверуха воєнна не скінчилась, та що пожар революції не пригасає, але противно, щораз ширше обхоплює західні держави.

Ми мусимо витривати, а не падати утомлені й зневірені на шляху.

СКЛИКУЙТЕ ВІЧА, ЗБОРИ І ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ!

ПІВТОРА МІЛІОНА УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ, КОТРІ ТЕПЕР ЖИВУТЬ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, В КАНАДІ, БРАЗИЛІЇ И АРҐЕНТИНІ НЕХАЙ СТАНЕ ЯК ОДНА ГРОМАДА В ОБОРОНІ НАПАДЕНОГО ТА ОБРАБОВАНОГО НАШОГО РІДНОГО КРАЮ!

СЬВІТ МОВЧИТЬ НА ВЕЛИКУ КРИВДУ ЗАПОДІЯНУ НАШОМУ РІДНОМУ КРАЄВИ, АЛЕ МИ НЕ МОЖЕМО МОВЧАТИ І НЕ БУДЕМО!

УКРАЇНСЬКІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

На українських вічах, зборах і демонстраціях в Злучених Державах ухвалюють резолюції, які посилають до газет і до Вашінґтону.

З деяких міст просять нас подати взорець таких резолюцій у „Свободі". Длятого ми отсе містимо українські резолюції, які слід ухвалювати на вічах, зборах і демонстраціях. Можна ухвалити такі, як отсе подано, а можна змінити; можна ухвалити інакші, довші або коротші, яка буде думка зборів. Інформаційне Бюро У. Н. Комітету в Ню Йорку радо послужить в сій справі помочю і на жадане кождої української громади виготовить нові резолюції.

Ухвалені резолюції треба зараз вислати телеграфічно або реджістрованим листом до президента Вілсона, до Департаменту Стейту у Вашінґтоні та до Палати Послів і до Сенату Конгресу Злучених Держав.

Взорець резолюцій, які пропонуємо, виглядає так:

RESOLUTION REGARDING UKRAINE.

WHEREAS the Ukrainian people have declared their independence and have set up an orderly Democratic Republic, which is in power in a large portion of Ukraine, and which is waging war successfully against the forces of anarchy and against the forces of imperialism, and

WHEREAS that part of Ukraine which formerly belonged to the Austro-Hungarian Empire, namely Eastern Galicia, is now occupied by Polish armies with the consent of the Supreme Council for the alleged purpose of establishing a civil government, without the consent and contrary to the wish of the overwhelming majority of the population, and

WHEREAS the Polish armies occupy the provinces of Chelm and Volhynia of the former Russian Empire contrary to the wish of the majority of the population, and

WHEREAS by the treaty between Germany and the Allied and Associated Powers, the Hungarian Ruthenia was ceded to the Czechoslovak State withaut an opportunity having been given to the population to express their wish, and

WHEREAS the northwestern part of Bukovina, inhabited by a compact mass of Ukrainians, has been occupied by Roumanians contrary to the wish of the population, and

WHEREAS the representatives of the Ukrainian Democratic Republic were not heard as officially recognized representatives by the Peace Conference at Paris,

BE IT RESOLVED that the Government of the United States of America recognize the Ukrainian Democratic Republic as a free, independent and sovereign state.

BE IT FURTHER RESOLVED that the Government of the United States of America recognize that the Ukrainian Democratic Republic comprise all that territory which is inhabited by a population predominantly Ukrainian.

BE IT FURTHER RESOLVED that the troops of Poland, Roumania and any other power foreign to Ukraine be ordered withdrawn immediately from all Ukrainian territories.

BE IT FURTHER RESOLVED that the Government of the United States of America withhold any moral and material assistance from any power which disregard the order to withdraw its troops from Ukraine!

ПОЧИН ДО ЗАЛОЖЕНЯ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Дня 20-го липня 1919 відбулось в Шікаґо всенародне віче при участи двох тисячів народа. Крім инших ухвал, постановлено на вічу дати почин, щоби на заморській іміґрації був зорґанізований Український Червоний Хрест для помочі рідному краєви.

Др. С. Гриневецький і др. В. Сіменович вже перед кількома місяцями старались у Вашінґтоні о дозвіл на зорґанізоване українського охотничого відділу Червоного Хреста, щоби його вислати на Україну.

У Вашінґтоні не були противні самому проєктови зорґанізованя Українського Червоного Хреста з боку української іміґрації в Америці, однак головний заряд Американського Червоного Хреста не хотів пристати з політичних зглядів, щоби українська місія їхала під фірмою Американського Червоного Хреста. Політична ситуація в Европі, спеціяльно на Україні змінилась настільки, що тепер вже не заходить ніяка перешкода, щоби тут Український Червоний Хрест міг безпосередно і самостійно повести діло помочі українському населеню в краю.

На вічу вибрано Комітет, якому припоручено започаткувати заснованє Українського Червоного Хреста. До сего Комітету зістали вибрані: Др. Гриневецький, др. В. Сіменович, о. Н. Струтинський і д. Г. Кисіль.

Комітет сейчас віднїс ся в тій справі до Союза Українських Жінок, щоби акцію введеня в житє Українського Червоного Хреста підніс загал українського зорґанізованого жіноцтва. Раз тому, що цїли і задачі Червоного Хреста підходять в першій мірі під вдачу і діяльність женщин, а друге, із сеї причини, що акція піднесена і поведена сотками українських зорґанізованих жінок, які живуть по ріжних місцевостях, відразу приймеť ся і поширит ся по цілій Амерції і Канаді.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

THE UKRAINE AND EUROPE.

(To the Editor of the "Spectator.")

Sir,—That Bolshevism did not get a lasting foothold in Hungary—thus limiting that contagious disease to Russia alone—is entirely due to the Ukraine nation. Those indeed who had the opportunity of watching closely the political trend of events on the spot knew that, having regard to the unfavourable geographical position of the present State of Hungary, Bolshevism, unless united with Russia, could not succeed in maintaining its existence there. Both Hungarian and Russian Bolsheviks were therefore striving every nerve in order to induce the East Galician population to establish a Soviet Government for the purpose of linking Hungary to Russia. Indeed, Stanislaviv and other industrial centres became the foci of Bolshevik machinations. It was even rumored that the German Government was on the point of following the policy adopted by Count Karolyi, of handing over the reins of Government to the Spartacists, and that the only stipulation of surrender made was that the Bolshevik line must extend directly from Petrograd to Budapest. Germany then turning Bolshevik, Vienna, of course, would be forced to follow "nolens volens." For the purpose of achieving said aim, large amounts of French, English, Russian, and Rumanian moneys were freely spent in East Galicia—but all in vain. The Ukrainian Government remained firm and took all necessary precautions to defeat their efforts. In this respect, it must also be noted that the entire population—Jew and Gentile alike—was heart and hand for the unqualified support of the Government in carrying out successfully its difficult task. Indeed, the Bolshevik agents left without having effected their object. Immediately after their departure followed a great attack by the Russian Bolsheviks, headed by more than two thousand Hungarians. However, the brave Ukrainian Army of East Galicia prevented the Russian Bolsheviks from joining the Hungarians. Although inferior in numbers, the said Army sacrificed itself in the same way as at the beginning of the war the "Contemptible" British Army sacrificed itself so nobly in the West. Indeed, it defeated the Hungarians, forced them to surrender near Pidvolochisk, and the dangerous situation was saved. So sure was Lenin of the success of his troops that two days prior to the attack he informed Bela Kun by wireless to the effect that the Ukrainian Government was arrested, Stanislaviv and the oilfields of Borislav were in the hands of the Soviet, and Bolshevism would soon seize the whole of Europe. Thus, for the second time, has Providence chosen the Ukrainian nation to make heavy sacrifices in order to save Europe, but unfortunately each time those sacrifices entailed disastrous consequences to the country itself. In the mediaeval period, the Ukraine stemmed the tide of Tartar nomadic tribes pouring into Europe from the plains of Asia. Through those invasions, however, the Ukraine, much weakened, fell a prey to Poland afterwards. And nowadays the Ukrainian Army, in thwarting the Bolsheviks in their designs, saved humanity from complete destruction. It is not difficult to imagine what might have happened in Europe had the Bolsheviks really succeeded in carrying out their plan. In those fierce combats with the Bolsheviks thousands of Ukrainians shed their life-blood on behalf of humanity, but by no means in order to hand over their native land to the Poles afterwards.

It is therefore indisputable that Europe owes the Ukraine a deep debt of gratitude. For that reason the latter entertained high hopes that her aspirations would obtain moral and material support. But unfortunately the Ukrainian nation, lacking through organization abroad, those important facts were not fully appreciated, and its enemies availed themselves of the favourable opportunity of levelling the lowest charges against same, by declaring that the Ukrainian Government is being composed of Bolsheviks and its Army of Bolshevik bandits.—I am, Sir, &c.,

8 Kensington Mansions, S. W. 5. **Joseph Margulies** (B.Sc.)

(From the London Weekly "Spectator", Aug. 30. 1919.)

ПОКЛИК В СПРАВІ ЗБІРКИ УКРАЇНСЬКИХ РІЧИЙ НА ВИСТАВУ.

В близкій будучности, по найвизначнійших містах стейту Ню Йорк буде вистава (exhibition) штуки, на якій і українська штука буде добре репрезентована. Американки з „People's Institute" в Ню Йорку громадять ріжні предмети української штуки, ріжні вироби, посудини, вишивки, картини і т. д., якими американська суспільність дуже цікавить ся і робить замовленя на ті річи, — так, що не тільки моральна користь і слава українського мистецтва поширюєсь, але й матеріяльна користь буде для всіх тих, що випозичать свої українські річи на виставу, бо можуть їх дорого продати, коли того бажають.

Ще є час до середи, а найдальше до четверга 24—25 с. м., і хто би з дооколичних місцевостий мав цікаві українські вироби а бажав їх дати на виставу, то най поспішить ся і надішле їх сейчас до Українського Народного дому, 217 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, відки їх вивезеть ся насамперед до Бофало, де розпічнеть ся вистава дня 15. жовтня.

Жадна річ не пропаде; все звернеть ся в порядку, під ґарантією.

Онуфрій Ковальський.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ.

Тимчасовий Комітет Українського Червоного Хреста в Шікаґо, Ілл., просить Вп. духовенство, українські орґанізації, товариства і всіх Українців доброї волі прислати відповідь і проєкти на слідуючі питаня:

1. Чи потрібний на іміґрації Український Червоний Хрест для несеня помочі краєви?
2. Де має бути його осідок?
3. Хто має занятись переведенем в житє сеї інституції?
4. Як має бути Український Червоний Хрест зорґанізований?

Відповіди і проєкти просить ся посилати на адресу:

Dr. VLADIMIR SIMENOVICH,
1011 Milwaukee Avenue, Chicago, Ill.

З УКРАЇНИ І КУБАНЩИНИ.

(Кореспонденція „Українського Голосу").

Париж, 20. серпня 1919.

Конференція і Поляки.

Притиснений зі всіх сторін нахабними ворогами, які напосілись на природні богацтвами українські землї, нещасний український народ змагає дальше до вибореня собі независимости. Збаламучений ріжними теоріями, обіцянками, федераціями, большевизмом, польонізмом, український нарід поволи, однак певно прямує до одинокого виходу з теперішного хаосу, а іменно до збудованя української державности.

Мирова конференція в Парижі показала, що українському народови нічого від неї сподіватись. Мирова конференція в Парижі, се великий фінансовий трост, який не турбуєсь політичною долею і свободою меньших народів, а більше фінансовими зисками для Анґлії, Франції і Злучених Держав. Таcама конференція мовчить, коли польські розбишаки кровавою рукою і огненним мечем палять, розбивають, нищать українське майно і землї та несуть свою розбишацьку „культуру", як вони кажуть східній Европі.

Канадійські і американські Українці — до роботи.

З уваги на те українському загалови, особливо в Америці, тепер не пора спати, не пора спускати рук, не пора тратити надії. Політичні констеляції в Европі зміняють ся тепер майже що дня і день української свободи мусить прийти, коли всі злученими силами будемо працювати для рідної справи. Ні Ллойд Джордж, ні Клемансо, ні Вілсон не є вічними; вони уступлять з політичної арени, а їх місце, маймо надію, займуть люди прихильнійші нам і нашій справі.

Американські і канадійські Українці повинні усю свою енерґію і організаційну силу зужити в напрямі американського правительства; заінтересувати всі політичні партії українською справою, зачати енерґічну українську публіцистику в анґлійській пресі, виказувати що дня перед публикою Америки польські лайдацтва і варварства на Україні; заложити на сю ціль центральне українське бюро і ужити усеї матеріяльної і моральної сили цілої американської України для вибореня прихильности в публичних і офіціяльних сферах Америки для України. Отже нехай зачнеть ся жива, енерґічна боротьба й аґітація.

* * *

Ситуація на Україні до 10-го серпня, після вістий привезених одним визначним Українцем, прибувшим до Парижа, така:

Селяни за Петлюрою, — Жиди провідниками большевиків.

На Україні такий великий урожай сего літа, якого не тямлять селяни за послідних 50 літ. Всі поля старанно засіяні пшеницею, житом, — бураків селяни сіяли мало, бо большевики сьому дуже пошкодили своїм наїздом. Щоби зібрати обильні жнива, Петлюра припинив військові операції і розпустив війско, яке тепер забираєть ся зібрати з поля хліб. Петлюра розпочав тепер наступ на усіх фронтах. Селяни цілою душею стоять за Петлюрою, який став тепер дуже популярним між українським селянством.

10. серпня війско Петлюри стояло 10 верств від Одеси, занявши стацію Роздільну. В Одесі донедавна панували большевики. Вся влада була в руках Жидків, звичайно людий дуже молодих, від 17 до 23 літ. Сї большевицькі Євреї знущались дуже на християнах і були часи, коли вони убивали 300 душ в день. Тому то безробітні пролетарі в Одесі разом з прибувшими з Франції українськими жовнірами (серед яких веде тепер пропаґанду д. Меґас) рішили повалити большевиків. Однак не вспіли сего зробити відразу через брак амуниції. **Щоби стероризувати сих жовнірів, які не хотіли вступати в ряди большевиків, Жиди розстріляли одного дня 60 сьвідомих Українців салдатів.** Терпець увірвав ся; салдати злучились, скинули жидівську владу силою 10. авґуста в Одесі, — і тепер нетерпеливо ждуть приходу армії Петлюри, щоб йому передати місто.

Фактичне здобуте Одеси відкриває можливість морського торговельного транспорту між Україною і заграницею. Однак большевики знищили зовсім всі естокади в одному порті і таким чином тепер нема змоги для зелїзниць заїздити в сам порт.

Кубанські і терські козаки на поміч Петлюрі.

Зелїзна дорога занята Петлюрою аж по Фастів 50 верств від Києва. Війско Петлюри заняло трактові дороги близше Києва, так, що Межигора, 12 миль від Києва, знаходить ся в руках Петлюри, бо його там ожидає до наступу на Київ український отаман Макаренко.

З північного боку на Чернигівщині українські війска заняли береги Днїпра і загальмували всяку річну комунікацію большевиків.

Одночасно з сим від Полтави ідуть в напрямі Києва кубанські і терські козаки, а також і Денікінські добровольці.

Буде боротьба між Українцями і Денікіном.

Большевики — таким чином стиснені лавою Денікіна і Петлюри. Вони масово втікають тепер з України на північ. Коли очистить ся український терен від большевиків, тоді мусить прийти до рішаючої боротьби між Денікінськими війсками а українською армією Петлюри. Се буде незвичайно серіозний момент. Денікінська чорна сотня дуже ворожа українству. Однак велика частина денікінських добровольців безумовно перейде на сторону Українців, на бік Петлюри. Вже тепер в нутрі армії Денікіна почалась револьта, бо його уважають за ворога демократії.

Денікін не вдержить ся.

Кубанські і тереські козаки у війску Денікіна заявили, що битись проти Петлюри не будуть. Їх командант Шкура на сїй засаді усунув ся від командованя. Се скріпило ще більше рішенє кубанських козаків не йти з оружем проти Українців. Сим треба толкувати собі атаки, які почали ся на денікінську армію тепер зі сторони Кубанців.

Григорієв жиє?

Григорієв визнав над собою власть Петлюри і працює з ним в повному контакті, алеж обурений проти Жидів (симпатиків Денікіна, що до Українців ставлять ся ворожо або пасивно), Григорієв заявив, що дотично Жидів буде працювати на власну руку. Се властиво є делікатним дісонансом між ним а Петлюрою, який стоїть принципіяльно і фактично на ґрунті расової безсторонности.

Від Денікіна відступають.

Денікінська армія, се 3 четвертих бадити, хоча в нїй 90 процент давних російських офіцирів. Кубанські і терські козаки становили найлучше зорґанізовану частину його армії, але тепер від него відскочили. Населенє України стоїть вороже супроти Денікіна і його армії, яка є така розбишацька як і большевицька. Денікінці — се переважно усї бувші чорносотенці, вороги українського відродженя.

Дух самостійности зростає.

На Кубанщині і взагалі на Чорноморщині тепер наступило велике відродженє і стремлїнє до цілковитої політичної відрубности від Росії. Ся ціла область утворила тепер Чорноморську Републику і Краєву Раду, на чолї котрої стоїть відомий український діяч **Рябовил,** а головою виконуючої влади вибраний відомий український діяч **Бич** (донедавна шеф кубанської делеґації в Парижі, колишній співробітник „Української Газети" з Петлюрою). Денікінці напружили всі свої сили, щоб знищити український парламент на Кубанщині і забрати владу в свої руки. Коли д. Бич виїхав на мирову конференцію до Парижа, то дуже живим діячем на його місце остав ся член Ради (в Катеринодарі) **д. Петро Макаренко.** також сьвідомий і діяльний Українець. Коли українська Директорія післала до кубанського українського уряду свого висланника **д. Божинського,** то **Денікінці довідавшись про се, убили його в зелїзнодорожнім вагоні.** Таксамо напосілись на житє д. Макаренка, але доси їм не вдалось се. **Се було причиною, що полк кубанських козаків, яких виряджував Денікін на фронт, відмовив ся йти і заявив, що буде зберігати кубанське правительство від „добровольців" і лишить ся в Катеринодарі на сторожі. Однак Денікінщина не спить, — бо от недавно прийшла вістка, що і Рябовил убитий одним з офіцирів денікінського штабу. Рябовил був дуже популярний між козаками і вони поклялись пімститись за його смерть.** Тому він і переніс був свою кватиру до Ростова, а опісля в Таганроґ. З сеї причини дуже можливо буде, що Денікін скоро буде заатакований з одної сторони армією Петлюри, а з другої кубанськими козаками. Вислїд такого атаку легко собі уявити.

Др. Галіп проявляє дипльоматичну активність.

Завдяки енерґічній роботі дипльоматичній **д-ра Ар. Галіпа** в Парижі удалось нам вкінци позискати Румунію о стільки, що її правительство згодило ся звернути зброю і 3.000 Українців і **тепер се число українських жовнірів зорґанізовано яко запорожське війско та вислано на допомогу Петлюрі.** Румунія остаточно бачить велику користь для себе в отворенію української держави, яка би відділювала її від колишнього російського кольоса, котрий спричинив Румунії тільки нещастя підчас недавної війни.

Закуплених військових матеріялів нема як доставити на Україну.

Закуплена делеґацією на суму 13 міліонів долярів величезна скількість ріжнородного матеріялу для армії Петлюри лежить тепер в портах міста Бордо і Марсей і покищо нема нагоди відставити сей матеріял на Україну. Матеріял сей складаєть ся переважно з сорочок, військового одіня, медикалій, автомобілів і т. д. Доси делеґація виплатила Американцям 2 міліони франків на конто сего купна.

Соціялїстичний конґрес в Швайцарії заявив ся одноголосно за независимостию України.

Замітною також річию недавного Соціялїстичного Конґресу в Люцерн, Швайцарія, 3—8 серпня, є факт, **що конґрес сей заявив ся одноголосно за независимостию України.** З українських учасників були на сїм конґресі слїдуючі Українці: **Проф. Грушевський,** від партії соціял-революціонерів; добр. **Ісаєвич** (с. р.); **др. Матюшенко** (соц. демокр.) і **Петро Дїдушок** (с. р.).

Офіціяльна делеґація замало активна.

Немож також промовчати й дрімоти укр. делеґації за послїдних кілька місяців і її занедбуваня апелювати до публичної опінії сьвіта поза офіціяльні протести до мирової конференції. Нам ніяк не треба іґнорувати таких важних чинників як робітничі орґанізації Анґлії, Франції, Америки, Канади, американського конґресу, американських партійних лїдерів, особливо тепер, коли кожда мінута рішає про долю східних границь Польщі і яка нині чваниться публично, що остаточно відбудувала „історичні границї". Боротьба народів аналоґічна боротьбі одиниць. Як між одними так і другими остаточна побіда се результат невсипущої боротьби, сконцентроване смертельних ударів у відповідне місце, напружене усїх умових і фізичних сил народного орґанізму на одну, одиноку ціль, якою є — **свобода і независимість українського нарсду.**

Ґраф Тишкевич головою української делеґації в Парижі.

З днем 21. серпня обняв провід української делеґації в Парижі прибувший з Риму **гр. М. Тишкевич,** тому й сподіємо ся всі лучшого звороту в нашій дипльоматичній боротьбі ніж дотепер. Дотеперішний голова делеґації **д. Сидоренко** відїздить на Україну.

Гриць Чупринка.

ПРАЦЯ ПОЕТА!

З піснею, з казкою, з словом, з молитвою,
З рідною мовою — гострою бритвою,
Муза явилась моя.

Струни сердечною кровю окроплені,
Вільним жаданнєм акорди охоплені
З него несем ми в життя.

Гнївом та сумом родина повитая,
Кровю народная нива политая —
Нашої праці простір.

Що там не буде,—співати-мем, грати-мем,
Щиро на рідній землї працювати-мем.
Вздовж і навколо і вшир!...

FOUR NATIONS BEFORE THE COMMITTEE ON FOREIGN RELATIONS U. S. SENATE.

Friday, August 29, 1919.
Washington, D. C.

STATEMENT OF MR. GEORGE GORDON BATTLE.

Mr. BATTLE. Mr. Chairman and Senators, I appreciate that the time is limited, and shall proceed at once to the subject matter, and promise to be extremely brief. I can not, however, enter upon the actual discussion of what we have to say here this morning without expressing my profound gratitude and the gratitude of these four peoples whom I represent here this morning for the opportunity of appearing before this committee and of voicing their national aspirations before such a tribunal.

I appear, sir, as counsel for the League of Four Nations—the Esthonians, the Letts, the Lithuanians, and the Ukrainians—and also as counsel for the American Mid-European Association, and as an American citizen interested in this subject, as all American citizens are.

Let me first point out to the committee on the map just where these four nations are located. This map, which is behind the chairman, will show you at a glance what the four nations are who appear before you this morning. The Esthonians inhabit the territory marked in green on the map, just south of the Gulf of Finland, between the Gulf of Finland and the Gulf of Riga, and this lake on the east. The green area on the map represents the Esthonians.

The Esthonians are a different people racially from the other three nations which are before you this morning.

The CHAIRMAN. The Lithuanians are Aryans?

Mr. BATTLE. The Esthonians are closely akin to the Finns.

Below Esthonia is the country inhabited by the Letts, which is, roughly speaking, bounded by that blue line. Then, south of the Letts, is the State of Lithuania, which is, roughly speaking, bounded by that blue line and having its outlet on the Baltic Sea. Below that is Ukrainia. Of course, these boundaries are indefinite. They have not been definitely delimited yet, but they are fairly certain, and the Ukrainian boundary is the blue line running along here in the southern and central part of Russia.

These are the four nations appearing before you this morning and asking for recognition. Each of these nations in August, 1914, at the beginnin of the European war, formed a part of the Russian Empire. They had all been unwilling subjects of the Russian Empire. They had always had national aspirations. Each of them formed a separate national stock, with roots reaching back into antiquity, with a romantic national history and national traditions, with national literatures, with national artistic aspirations, strongly national in their feeling. Each of these four nations has set up and established a substantial provisional Government. This Government in each case is republican in its character, based and formed along the lines of the French Republic, with a president and a premier, a Government strictly republican in its character. The Governments are not provisional in the sense that these is anything uncertain about them. They are established and certain, they have armies in the field. They are now fighting the forces of Bolshevism in Russia. During the war these four nations fought bravely and with the greatest devotion for the cause of the Allies. After the collapse of Russia and after the coming on of the Bolshevik regime in Russia these nations were opposed to Bolshevism and their armies in the field are fighting against Bolshevism. One of the principal reasons why it is to the interest of this country, we respectfully submit, that these nations be recognized, is that they complete the chain of buffer nations running through central Europe and forming a barrier against the aggressions of Germany from the west and the attacks of Bolshevism on the east. By a glance at the map you will see how it is necessary to have this full chain of nationally idependent States if it is intended to separate Germany from Russia. The State of Lithuania for instance, if it is recognized and established, bars the advance of Germany into Russia, bars the penetration of Germany into Russia along the northern boundaries of Germany, just as Poland bars it along the southern boundaries of Germany.

Now, what we ask of your committee, Mr. Chairman, is that you take such action as in your judgment will be appropriate and proper to secure for these countries and for their governments the recognition to which we claim they are entitled. As we say, the Government in each case, while it is provisional, is stabie and certain. These nations have already been recognized by many of the great nations. Esthonia, I think, has been recognized by some fifteen of the greater nations. The representative of Esthonia will tell you who they are, and the other Governments have been recognized by other nations. If these nations can be recognized by the United States, not only will it be of the greatest aid and assistance to them in their struggle for civilization, in their struggle for their national liberty and in their struggles against Bolshevism, but it will at once enable them to open up trade relations with this country. It will at once enable them to gain a very valuable and extensive commerce with this country. They need most desperately suplies from us. They have the means to buy the supplies, and there are the facilities on both sides to open up at once a profitable commerce between this country and these nations so soon as they can be recognized and put on a stable and permanent basis.

Senator JOHNSON of California. Can you tell us what nations have recognized these four?

Mr. BATTLE. Their representatives who are here can tell you definitely. In a general way, I can say that Esthonia has been recognized by a very large number of the nations.

Senator JOHNSON of California. But not by us?

Mr. BATTLE. No; none of them have been recognized by us.

Senator JOHNSON of California. The failure to recognize them precludes the possibility of the commercial intimacy which you speak of, does it?

Mr. BATTLE. Yes; practically. We can not have diplomatic representatives here.

Senator JOHNSON of California. And there could be profitable trade and exports from this country if they were recognized by this Government?

Mr. BATTLE. Undoubtedly.

Senator JOHNSON of California. And its consequent effect, I presume, upon the high cost of living?

Mr. BATTLE. Yes; undoubtedly, just as every advancement of commerce will have that effect.

The CHAIRMAN. Of course you know, Mr. Battle, that the recognition of a nation is an executive function.

Mr. BATTLE. I quite understand that. It is entirely an executive function, and the suggestion that I would respectfully make to the committee would be under article 116 of the treaty, which provides (reading):

> Germany acknowledges and agrees to respect as permanent and inalienable the independence of all the territories which were part of the former Russian Empire on August 1, 1914.

These four nations were a part of the territories of the former Russian Empire on August 1, 1914, and it occurred to me that in the report which will accompany the action, I presume, of this committee on the treaty, if reference could be made to this section, and the opinion of the committee could be expressed, if it held that opinion, that these territories should be deemed to include these four nations, the independence of these four nations could well be recognized by this Government. In that way it seems to me germane to the treaty.

Now, these nations not only deserve well of the world for the part they took in the Great War and for the part which they are taking now in the struggle of civilization against Bolshevism; they also have a peculiar claim on this country, not only because of the traditional attitude of this country as an asylum and an aid for all oppressed nationalities, but because we have here within our borders great numbers of the nationals from these four countries. We have about 3.000.000 or more of nationals from these four countries who are now resident in our borders. They are among our most industrious and valuable citizens. They aid us in the development of our mines. Many of them are farmers, many of them are artisans — skilled workmen. From every branch of life you will find representatives of these four nations contributing very largely to our American Army, and I am informed that from the city of Chicago alone there were 3.000 Lithuanians in the American Army during the late war. They have bought more than $70,000,000 of the Victory and Liberty bonds. They aided in all the war works of this country. They have been in every respect patriotic, devoted, and useful citizens, and for that reason they have a claim to ask the Government of this country to recognize the country of their nativity and to give it aid now in its hour of need.

We ask this in the cause of justice and in the cause of expediency. To my mind it is one of the most important issues that now confronts the world, because, unless these nations are given their independence, there are going to be sown the seeds of future discontent, the seeds of racial unrest, which will make another Balkan question along the shores of the Baltic Sea, and now is the time to settle this question and settle it right, and if these nations are given their independence, if their national aspirations are recognized, if the principle of self-determination about which we have heard so much is applied, then their future will be peaceful, their future will be content, it will be restful. If not, they will be a festering sore on the map of the world. There will be trouble and discontent there, and for the sake of the peace of the world and the prosperity of this country as well as for the principles of justice and of right, we ask this committee give consideration to the request that we respectfully submit to you.

STATEMENT OF MR. EMIL REVYUK.

Mr. REVYUK. Mr. Chairman and Senators, I appear here on behalf of the largest of the nationalities of Europe resurrected by this war. My native country, where I was born, is the fifth nationality of Europe as regards its population. It is second among them as regards its area. It is first as regards its natural resources.

My country borders in the south on the Black Sea. Then it borders more or less on the Carpathian Mountains, reaching as far as the Desna River, and going east, not shown on this map, as far as the River Don. These are, more or less roughly speaking, the boundaries of Ukrainia. Our neighbors are Roumania, Hungary, the Poles, the White Russians, the Great Russians, the different Mongolian tribes in the east, and the inhabitants of the Crimea in the south. Our nationality is Slavic and our people are of the purest Slavic type. There is hardly an admixture of any other race in an anthropological respect in our nationality.

The population of Ukrainia is 50,000,000, of whom 38,000,000 are Ukrainian. The rest are small minorities of different nationalities, like the Jews, the Poles, Great Russians, White Russians, and so on, scattered like islands in the great area of Ukrainia, which is 330,000 square miles, or about one and one-half times as large as Germany or France, and seven times as large as the State of New York. That area is not only large in extent, but it is also very rich in natural resources. It is one stretch of black earth soil, especially well adapted for the production of wheat. It has also all the mineral resources which are necessary for the development of industry. It has very rich oil deposits in the west, which is called Galicia, and it has very rich deposits of iron ore and coal in the east, near the River Don. If to these natural resources of the Ukrainia you add her seaport of Odessa and her rivers, navigable or which can be made navigable very easily, like the Dnieper and the Dniester and the Don, you can see why Ukrainia has been called the granary of Europe. And the very fact that it was a granary, well stocked with these resources, was the reason why we have never been let alone to enjoy the fruits of our labor. Our history is one long fight for the right to enjoy the fruits of our labor on that land. From the very dawn of history, when the Ukrainians first settled on that soil, we had to fight the nomadic tribes of Mongolia pouring into Europe. It was the Ukrainians who were first to withstand the pressure of the Tartar invasion. At that time our defenses around the city of Kiev were broken down and then we had to enter into a union with the Lithuanians, our neighbors in the north. That was the only union in which we were successful. They were the only people with whom we lived peaceably, without tearing at each other's throats, and that is the reason why we would like to have that union also in the future. When Ukrainians entered into a union with Poland, Poland proved to be an oppressor.

Then we Ukrainians organized a strong military power and organized in the seventeenth century the first republic in that part of Europe. But that republic entered into a new union with Russia, which proved disastrous to us. Then came the partition of Poland, and for another century about nine-tenths of our population was dominated by Russia and only one-tenth of the population was dominated by Austria-Hungary, divided between the Province of Galicia, which belonged to Austria, and the part within the territorial limits of Hungary.

The Russian Ukrainians were strongly persecuted by the Russian Government, which went even so far as to prohibit the use of the Ukrainian language in the schools, in the public life, and in the churches, and the Ukrainians organized the first popular government in Russia after the Russian revolution. When the Bolsheviki came into power, through Bolshevik intrigue with Germany, it was forced to make peace with Germany several days before a similar peace was made with the Bolsheviki themselves. The Ukrainians then had the opportunity to know the Germans, and when the Germans came to Ukrainia, then the Ukrainian peasantry rose in one uprising against the German oppressor. There were as many as 200.000 Ukrainian soldiers fighting the Germans, and the result was that Germany had to keep an army of more than a million well-equipped soldiers in the East, a fact which counted for very much in this war. When Germany saw later that the Ukrainian Government was going to rise against her, she overthrew that government and set up a government headed by a Russian by the name of Skoropadsky.

When the German forces broke down in the west, then the Ukrainian party organized a new Government, the so-called directorate, composed of the representatives of all the Ukrainian parties. That directorate has remained until the present time the governing body of Ukrainia. In spite of the great number of its enemies, in spite of the fact that it is fought in the east by the Bolsheviki, in spite of the fact that it is fought in the west by the Polish militarists, in spite of the fact that it is attacked by the Roumanians in the south, it still is holding the greater part of the Ukraine, practically the whole right bank of the Dniester River. That government, which, as I said, is composed of representatives of all the Ukrainian parties, composed of representatives elected from all over the Ukraine, gave a special vote to the representatives of the different national minorities scattered all over the Ukrainian territory. That government fought first the Germans and drove them out of the Ukraine, drove out Gen. Skoropadsky who was the head of the German Government there, and then they fought the Bolsheviki, and they are fighting them still, although the Bolsheviki have several times offered them peace on favorable terms.

The Ukrainian Government of the directorate never got any recognition by any foreign power, and has not been so recognized so far, but it is fighting and holding the field against many enemies.

I wish to mention in a few words another question, the question of eastern Galicia, which is marked on this map here with a special color, different from the color of the rest of the Ukraine.

The CHAIRMAN. Our time is very limited. Will you tell us exactly what you want the committe to do?

Mr. REVYUK. The eastern part used to belong to Austria. The Poles were allowed to establish there a civil government. It was an exceptional case——

The CHAIRMAN. It is utterly impossible to go into all these details.

Mr. REVYUK. In closing we demand that the Ukrainian Government, which is now fighting against the Bolsheviki in the east and against the Polish militarists in the west, be recognized, or that the American Senate give as much help as it can in this respect, and that the Polish Army be withdrawn from Galicia. That is our request.

(From official record of the U. S. Senate Foreign Relations Committee.)

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви зложили отсі добродії:

739. Пітсфілд, Масс. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Ілько Савюк $5.00; Василь Гуска $4.00; Григорій Лопатнюк $2.50; Анастазія Никорчук, Василь Щербаль, Микола Косован, Яків Шамлій, Олекса Яремій, Микола Стефанюк, син Стефана, Теодозій Спасик, Ілько Яремій по $2.00; Микола Рудевич $1.25; Дасило Яремій, Пантелей Яремій, Григорій Завируха, Марія Завируха, Марко Никорчук, Гр. Гуменюк, Дмитро Антонійчук, Григорій Костиганик, Михайло Соколовський, Василина Проданюк, Михайло Муневич, Іван Олексин, Василь Дарчук, Тетяна Савюк, Василь Яківчук, Іван Тимчук, Дмитро Андреїв, Теодозій Гуска, Олександер Серафин, Катерина Петращук, Параска Гуменюк, Андрій Гуска, Михайло Дарчук, Ілько Семенів, Теодор Савчин, Микола Никорчук, Григорій Колодрубський, Микола Стефанюк, син Дмитра, Микола Щербань, Марія Щербань, Грицько Яремій, Яким Чипіль, Іван Легуняк, Дмитро Амбросійчук, Микола Бандура, Теодор Підгірний, Іван Косован, син Петра, Юрко Спасик, Іван Рога, Михайло Дисимчук по $1.00; Теодор Соколовський і Титяна Рога по 50 центів; Василько Петращук і Іванко Петращук по 25 центів. Разом $71.25. Місцевих розходів $21.25. — Надіслано $50.00

740. Алтуна, Па. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: А. Бача, І. Куник, Т. Пошивак, Ю Найдух і Юлія Адамяк по $5.00, І. Кучатовський $3.00, П. Ковалко, І. Олексин і Гр. Конрад по $2.00, Е. Бурка $1.50, П. Патроник, І. Запоточний, І. Висоцький, Т. Дробут, Г. Сеньков, Ф. Михальський, Н. Петрас і П. Самсон по $1.00, М. Твардунь 50 центів. Разом $44.00. Місцевих розходів $19.00. — Надіслано ..$25.00

741. Шефілд, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Іван Шуль $4.00, Михайло Білий $2.50, Петро Станько 50 центів. Членські вкладки $37.00. — Надіслано $44.00

742. Бостон, Масс. Смольчук Кирило $5.00

743. Ст. Францоіс, Мо. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Братство Пр. Діви Марії $10.00, Братство Союза від. 225, Братство Союза від. 50, Василь Грушка, Іван Парванів, Теодор Гриньків, Григорій Колодій, Андрій Бучко, Іван Семко, Дмитро Сорока і Василь Сорока по $5.00, Іван Греськів $3.00, Михаїл Пашко, Стефан Патент, П. Лесів, С. Шимчик, М. Андибур, Й. Греськів, Н. Паращак, М. Синишин, Ю. Синишин, П. Броницкий і І. Щудла по $2.00, О. М. Лукавський, Б. Триболович, Й. Лазарів, Н. Білий, П. Голдак, К. Коваль, М. Цісельський, І. Була, О. Лочанка, М. Колодій, А. Колодій, І. Матомич, В. Гук, А. Комар, стар., і І. Лисів по $1.00. Членські вкладки $5.00. Місцевих розходів $1.50. — Надіслано $103.00

744. Горнел, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Олекса Качмар $10.00, кЯуб Фучило $5.00, Іван Співак $2.00, Т. Нестер $1.00, Членські вкладки $30.00. — Надіслано ...$48.00

745. Вебстер, Масс. Антін Лемешка $5.00

746. Філядельфія, Па. о. Максим Кінаш $25.00

747. Філядельфія, Па. На руки місц. Комітету зложили: Збірка Іваном Морозом: Никола Гвіздь $20.00, Семеон Рутецький і Семеон Копотонський по $10.00, Михайло Ланський $6.00, Катерина Тимків і Василь Стриковський по $10.00, Онуфер Недорода, Роман Вавриків, Юрій, Атаманюк, Григорій Комуніцький, Розалія Мороз, Ярина Волянська, Петро Солонинка, Андрій Вишиваний, Петро Семків, Яцко Нагірний, Юліян Процик, Михаїл Мрук, Дмитро Турчин, Йосиф Іщук, Дмитро Костів, Яким Олійник, Михаїл Нисевич, Василь Матолич, Онуфрей Ковальчик, Михайло Ґорчинський, Анастазія Шеґда, Ева Белюх, Антін Беґіза, Василь Григиляк, Юрій Пуняк, Григорій Куріца, Михайло Куріца, Йосиф Мороз, Василь Найда, Анастазія Зиґмунд, Михайло Чопик, Юлія Одосій, Константин Поперечний, Стефан Іванків, Василь Менденко, Лев Коломиєц, Стефан Мусів, Георгій Піскер і Николай Крисько по $5.00, М. Лисак, М. Миць, І. Найда, Стефан Переговський і В. Григорчук по $2.00, Никола Росолович $3.00. На руки Всч. о. М. Кінаша зложили: Євка Дзуґля і Марія Борис по $10.00, Стефанія Пиш $8.00, Николай Вічак, Михаїл Лопецький, Григорій Хома і Андрій Гнатишин по $5.00, Г. Хома $4.00, Т. Ґела і Д. Забавчук по $3.00, Н. Шеґда, С. Ґела, Т. Стецик, В. Стецик, А. Матвійчук, К. Домін, М. Марущак, Т. Ясевич і Н. Варета по $2.00; Е. Кухарек $1.50, Іван Здибель, К. Шиманська і М. Фірц по $1.00. На руки Івана Витязь зложили: Іван Витязь і Іван Петрик по $5.00, Ю. Мулик $2.00, М. Вурий, Е. Сивуляк, П. Солонинка, П. Семків, Н. Данилів, Ю. Процик, П. Дубак, Т. Дубак і І. Олійник по $1.00. На руки Настасюка зложили: Микола Настасюк $5.00, Г. Пасельський, П. Кашковський, І. Кушляк, Д. Козел, Д. Зилінко, Д. Осляк і Д. Зеляско по $1.00. На руки Івана Мухи зложили: М. Лешак, І. Хмелик, А. Зелінка, В. Шеґда, І. Мокрицький, І. Семен, В. Лозанський і П. Мокрицький по $1.00. На руки Н. Крисько зложили: Михайло Хоростіль $10.00, Н. Крисько, Й. Шпак і Н. Криденсар по $2.00; П. Ладник, П. Ромо, І. Семенко, Г. Ручка і М. Кріль по $1.00. На руки Івана Найди зложили: Іван Найда, Василь Найда, Антін Муневич і Григорій Дарчук по $5.00; С. Миронів, А. Антонійчук і П. Ґирман по $1.00. На руки М. Максиміва зложили: Тетяна Гавришко $10.00, Олекса Мучан $5.00. Збірка в церкві з ковертох: Михайло Дубик $10.00, Николай Бодляк і Анна Круба по $5.00; Ю. Мулик $3.00, Д. Костів, К. Бабій і М. Прокопчук по $2.00, О. Кульчицький, С. Міхальчак, П. Пілявська, І. Федор, М. Соханьчик, Т. Василяк, О. Ланюш, М. Канько, І. Бабій, Н. Бабій, І. Івашко, М. Завойський, Н. Петрик, М. Кончак, К. Палко, К. Трусь, Т. Кілик, С. Найда, П. Хулявський, І. Чирник і П. Панько по $1.00. Впрост до заряду місц. У. Н. Комітету зложили: Олекса Всклинець $25.00; Іван Борис $10.00; Юрко Пещальник $6.00; Михайло Клапко, Анна Феребецька, Михайло Мельник, Марія Цьвик, Іван Ваврик, Йосиф Семенович, Михайло Долинний, Николай Зарик, Николай Вігак, Іван Бохняк, Йосиф Будний і Іван Сорока по $5.00; І. Федак $3.00; М. Опришин, В. Ломничук, А. Кушнір, О. Борисевич, В. Заник, А. Матвійчук, Д. Дмитришин, К. Юрчик, Д. Кривак, Д. Годованець і Д. Завойський по $2.00; О. Хромейко, Іван Борис, Ілько Борис, І. Гакімер, Г. Шпит, Н. Вічак, І. Мотиль, М. Коневіч, о. Максим Кінаш, А. Цурковський, П. Кирилюк, Е. Кульчицький, Р. Слободзян, І. Гундяк, І. Борисевич, А. Бела, Т. Грицей, С. Рутецький, В. Матолич, І. Волянська, Р. Мороз, М. Федор, М. Вус, М. Симчак, Л. Боровський, М. Підгурська, Н. Білик, І. Ґураль, П. Ґавадзин, І. Заник, Е. Онищук, І. Новаковський, В. Ґураль, Я. Босак, І. Муха, І. Крамар, Д. Завойський, К. Пайко, П. Павлюк, М. Маць, П. Шпіґунець, М. Пришляк і І. Лисанюк по $1.00. Надіслано ..$674.50

748 Ню Йорк, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили слідуючі добродії: Волод. Книгиницький $25.00, Онуфрій Ковальський $10.00, Наконечний і Т. Демчук по $5.00. Разом $45.00. — Доручено $43.00

749. Ню Йорк, Н. Й. М. Ніжникевич $22.00

750. Адамс, Масс. Стефан Сарахман $10.00

751. Дженерс, Па. о. Кирило Пирожок $10.00

752. Ранкін, Па. На руки Михайла Туркевича зложили жертви слідуючі добродії: Михайло Баран, Михайло Вовчук, Олекса Шиндак, Семко Білецький, Мих. Сенько, Василь Дрогомерецький, Михайло Маґун, Гринь Солоденько, Микола Бендус і Михайло Половскі по $5.00; В. Костюк, С. Бортикевич, Ф. Борткевич, О. Ґлова, А. Ставичний і І. Чеверда по $3.00; Ф. Бусько, М. Туркевич, Ю. Стасюк, С. Озарчук, М. Білецький, М. Фриньорий, М. Лининський, Г. Маґун, Н. Мацко, Г. Билара, Н. Собко і І. Мотуманський по $2.00; Г. Озарчук, І. Каюк, А. Майзель, П. Кудла, М. Нидотуп, Ю. Футрик, М. Боришкевич, І. Дутчак, М. Масьціцка, Т. Юцишин, А. Кутнер і Н. Маґун по $1.00. — Надіслано ..$104.00

753. Гудсон, Н. Й. І. Волошин $10.00

754. Вілінґ, В. Ва. о. Петро Соловій $10.00

755. Бруклин, Н. Й. Назар Гайдамах $5.00

756. Кемптон, В. Ва. На руки добродія Николая Тимчишака зложив Юрко Андрусяк $8.00

757. Шікаго, Ілл. На руки місц. У. Н. Комітету зложили слідуючі добродії, Михаїл Натинка $7.50; Михаїл Яворський, Іван Мікула, Іван Данилець, Мирон Ґаґ, Іван Мариняк, Николай Батюк, Василь Шкроба, Дмитро Ґой, Николай Зборик і Михаїл Береза по $5.00. Меньшими жертвами зложено $8.00. — Надіслано $65.50

758. Турнерс Фаллс, Масс. На руки місц. У. Н. Комітету зложили слідуючі добродії, Іван Оршуляк і Онуфрій Дудчак по $5.00; М. Лобас, П. Синюк, І. Отаманюк, Ф. Баюрчак, Параска Грицак і Ф. Даниляк по $3.00; Дан. Отаманюк і Дм. Отаманюк по $2.00; І. Данилюк $1.00. — Надіслано $33.00

759. Істон, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили слідуючі добродії: М. Кибайло $20.00; В. Дроботій $16.00; Ф. Сабатий, П. Сокальчук, Н. Підгайний і І. Вересюк по $11.00; І. Крочак, М. Вересюк, Й. Станиславчик, А. Гайдай, А. Василик, І. Малимук, М. Рибак і Д. Коростинський по $6.00; Ю. Стифан $5.50; Д. Толбей, М. Колодру, Ю. Саґата, М. Федорчак, О. Петляр, К. Урбан, Н. Дроботій, І. Смеречанський, І. Терлецький, І. Осьцюк, Р. Вересюк, С. І. Терлецький, І. Лещак, М. Драпінський, А. Ґураль і Т. Терлецький по $5.00; Ст. Яворський $4.00; А. Дупілко і Г. Яворський по $3.00; Т. Мікарук, І. Климань, М. Загоруйко і Т. Кашталянець по $2.00; М. Ґураль, С. Модний, В. Цегелик, В. Боднарський, І. Ништа, Т. Мазій, В. Дворчан, І. Мазур, С. Лубоцький, Т. Лубоцький, В. Ґудз, В. Сорока, І. Терлецький, Т. Роїк, М. Факс і Ф. Ґенберґ по $1.00; І. Багрій 50 центів. $3.00 осталось з попередної збірки. Разом $251.00. Задержано на місцеві розходи $21.00. — Надіслано $230.00

760. Джеймс Сіти, Па. Олександер Попов $5.00

761. С. Бетлегем, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили жертви слідуючі добродії: Йосиф Постирнак $50.00; Николай Романишин, Дмитро Флисник і Максим Шевчук по $10.00; Олекса Запаржоний, Яким Мовчко, Томко Ковальський, Василь Гетманюк, Павло Куцюба, Максим Паращак, Іван Стирановський, Петро Войчак, Іван Дацишин, Николай Бейдас, Гринько Марковський, Іван Кравец, Андрій Козак і Іван Когут по $5.00; Андрій Навроцький $4.00. Разом $174. Місцевих розходів $36.50. Надіслано $137.50

762. С. Дерфілд, Масс. Місц. У. Н. Комітет надіслав членських вкладок на $21.00

763. Мілвіл, Н. Дж. На руки добродія Івана Копитки зложили жертви слідуючі добродії: Павло Приборський, Іван Копитко, Стефан Пелехатий, Дмитро Гнатюк по $5.00; С. Соколовський, М. Ключка, Ф. Заржибок, Т. Лижан і Я. Ман по $1.00. Меньшими датками $1.00. — Надіслано $26.00

Разом $1.681.00.

Поперепно оголошено $81.432.73.

ЗАГАЛЬНА СУМА $83.113.73.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

Український Народний Комітет.

УКРАЇНСЬКІ ВІЧА І МАНІФЕСТАЦІЇ.

ПОЗІР! БРУКЛИН, НЮ ЙОРК, І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом українських злучених товариств і братств в Брукліні, Н. Й., Ню Йорку і околиці, відбудеть ся в суботу, дня 4. жовтня с. р., о годині 4-тій пополудни

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД І ВІЧЕ

проти наїзду Ляхів на східну Галичину. Збірне місце походу є **площа церковна коло церкви Сошествія св. Духа, Норт 5-та улиця.** Похід розвинеть ся о годині 4-тій пополудни і рушить слідуючими улицями: З Норт 5. ул. на Дриґс евеню до Норт 8. ул., а відси зверне на Беррі ул., на Бедфорд евеню до Клессен евеню, а відтам по двогодиннім поході з поворотом до МекКедден Гол на віче.

Так до походу як і на віче запрошуеть ся всї українські товариства і братства з Бруклина, Ню Йорку й околиці, котрі доси своєї участи не зголосили, щоби в той день в означенім часі прибули з прапорами і відзнаками товариськими. Кождий Українець і Українка, без огляду на погляди політичні чи партійні, котрим лежить на серци доля і воля рідного краю, повинні явитись і стати в ряди походу, щоб звеличати се народне сьвято. Ляцька зволоч напала наш рідний край. В XX столітю „культурні" Ляхи принесли там в дарунку панщину і нагай. Українська мова заказана в школі і в уряді. Понад 2.000 української інтеліґенції і селян увязнено за те, що признавались Українцями. Зьвірства Ляхів не до описаня. Походом демонстраційним покажемо Американцям, що нам стала ся кривда, що нас, 5-міліоновий нарід, не питаючись навіть, віддали в неволю польській шляхті. На вічу будуть промовляти бесідники в українській, литовській і англійській мові. Підчас перерви буде співати український хор Бояна і литовський хор.

Українців, котрі служили в американській армії, просить ся отсею дорогою, щоби в згаданий день явились в мундурах військових до походу як найчисленнійше, а таксамо Українці й Українки, котрі мають народні строї, нехай в них прибудуть для звеличеня походу. 114,15і17

УКР. КОМІТЕТ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ В БРУКЛИН, Н. Й.:
о. Володимир Лотович, предс.;
Володимир Яськевич, секр.;
Григорій Цвекало, касієр.

—o—

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ В БЕРВІК, ПА., І ОКОЛИЦІ!

Манїфестаційний комітет в Бервік, Па., сим повідомляє весь загал подальших місцевостий, що в неділю, 28. с. м., уладжує **велике протестаційне віче і манїфестаційний похід.**

З уваги, що на вічу будуть славні співаки, американські й українські, першорядні бесідники та що за вдатність походу ручить комітет, просимо всїх земляків: Прийдіть численно на всенародне сьвято! Звеличіть своєю участию наше торжество!

Похід пічнеть ся о годині 2-гій пополудни, а збірне місце коло гр.-кат. церкви. Отже, українські серця, причиніть ся до того, щоби рідна справа випала як слід. Покажім ворогам ділом, що у визвольній акції, у боротьбі проти варварської неволї ми лучимось у сильний союз!

До гурту всї як один, на загибіль Ляхам, на славу України, на підем традиций опльованого, але великого українського народу. Женім Ляхів на сто вітрів до Кракова і Варшави, щоби без них був рай на нашій земли.

Прийдіть, Братя, на нашу улицю! Покажім сьвітови, що український лев ще живий! Він двигнеть ся на повну міру і здавить польського осла. Готуйтесь серіозно до великого дня, до однодушного протесту проти поневоленя Ляхами нас і наших рідних.

Скажім могучим кругам, сенаторам і американському правительству, що хочемо правди, за яку боролись віками; що жадаєм волї і долї, за котру стільки страдали. Там за морем наші хлопці кровою обкипіли. Там тисячі молодіжи вже чорніє. Наша вітчина повна гробів і згарищ, яко сьвідків лютої боротьби огня і меча. І коли наш рід у землю пішов, аби ярма не носити, то і ти, живий народе, не лїнуй ся у наш похід пійти. Готуй ся до великого діла згаданого дня, будь сильний духом та жадай права до житя! Не годім ся на польську автономію, бо се огидна брехня, якою Лях плянує осягнути свій бізнес брудний. Се цікава птиця, пустий абсурд і утопія, котра не може здійснитись, ані до чогось путнього нас довести. Проте кладім таму захланности польських дерунів, що будують собі волю на нашій неволи, нашим коштом зміряють до майна, а з нами хочуть зробити те, що зробила юдейська рада з Христом.

А Ви, жінки, вийдіть також на улицю з малолітками на руках! Ваш вид оплаканий — се найлїпший двигун рідної справи на висший уровень, до політичного значіня!

Далекий чи близкий, старий чи молодий — най сьвятить сили до того, щоби загоїти рани свої. Щоби польський музикант на нас пеклом не дихав! Щоби Падеревский не був для нас тим, що власть має пустити і власть має судити! Тому ходіть на похід і віче наше. Пружім труди до побіди, щобисьмо вкоротці могли заспівати: Слава Тобі, Україно, дорога наша вітчино!

До побачення на поході і вічу.

ЗА МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ І ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ:
В. Павлюк, предс.
Н. Михайлишин, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, повідомляє всїх своїх членів, що трикварталний мітінґ відбудеть ся в неділю, 28. вересня б. р., о годині 3-тій пополудни, в чеській гали. Кождий член мусить явити ся на сей мітінґ і вирівнати свої належитости, бо в противнім разї буде суспендований. Будеть ся приймати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута.—Я. Семенків, предс.

БЕЗПЛАТНІ ВЕЧІРНІ ШКОЛИ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

будуть отворені

З ДНЕМ 6. ЖОВТНЯ 1919 Р.

(OCTOBER 6, 1919)

Всї ті, котрі хотять ходити до школи, можуть зголошуватись вечерами 30. вересня і 1. і 2. жовтня до котрої будь із слідуючих шкіл:

Школа No. 1, York Street.
Школа No. 8, Sherman Avenue.
Школа No. 9, Brunswick Street.
Школа No. 11, Bergen Square.
Школа No. 14, Union Street.
Школа No. 20, Danforth Avenue.
Школа No. 22, Halladay Street.
Школа No. 32, Coles Street.

Будуть учити всї початкові предмети.

Особлива увага буде віддана при науці англійської мови для мешканців чужого походженя.

Мущини будуть учити ся як стати горожанами.

ШКОЛИ Є БЕЗПЛАТНІ ДЛЯ ВСІХ.

Розпорядженєм Ради Шкільної
ALEX. S. HAMILL,
президент.

ПОКЛИК
ДО УКРАЇНЦІВ В МАНЧЕСТЕР, Н. Г., І ОКОЛИЦІ.

Страшна хмара нависла над нашим краєм Ненаситний ворог Лях напосів ся знищити наш край огнем і мечем. Де були церше красні урожайні землї, там тепер земля змішана, розрита гарматами. Де були хати, церкви, школи, там тепер руїна. Натомісць стоять тюрми, де наші батьки, сестри, брати гинуть в кайданах з холоду і голоду.

Ви читаєте в часописях і листах, які приходять зі старого краю, як страшно знущають ся Ляхи над нашим народом. Голос наших конаючих у кайданах рідних відбиваєть ся до нас, аби ми помогли їм визволити ся з сього найстрашнїйшого польського пекла. Вони вже все віддали в обороні вітчини і за нас. Вони вже поклали на жертвенник вітчини своє житє і все майно, а тепер черга на нас. Що-ж ми до сего часу зробили для бідної нашої Вітчини? Правда, ми зложили трохи гроша на народний фонд, слали телеграми й протести, але то все значить, як би кинув каплю в море.

На наші протести мало хто увагу звертав. Нам треба инакшого способу розбити ляцькі кайдани, а ним є „Січ". Хто з Вас не чував про славну Запорожську Січ? Хто-ж перед столітями боронив поневолені народи від гнету, як не Січовики? Хто боронив европейську культуру перед дикими азійськими наїзниками, як не Січовики? Хто инший як не Січовики під проводом січового гетьмана Хмельницького визволили Україну зпід ляцького ярма? Хто-ж тепер в Галичині і на Україні бореть ся з відвічним ворогом Ляхом, як не Січовики? Кождому з Вас відомо, що у Січовиків красше було положити своє житє, ніж жити в неволи. Чи ми маємо від них відречи ся? Чи ми маємо байдужо дивитись і слухати, як наші братя Січовики в краю борють ся на житє і смерть і благають у нас помочи? Певно що ні! А коли ні, то що-ж маємо зробити і яку поміч принести нещасній Вітчині?

Наш клич: До Січи! До Січи! Вступайте громадно до Січи, коли хочете жити і побачити вільну Україну без хлопа і пана. Нам треба всім по цілій Америці зорганізувати ся в ряди Січової Організації, впоювати в нарід любов до своєї Вітчини, приучувати ся карности, вчитись военного ремесла, щоб колись бути готовими відомстити кривду, заподіяну нашій Вітчині.

Отож ми таку Січ в Манчестер оснували і приступили до Січової Організації в Америці, які і другі Українці по инших місцевостях. На разі нас не богато приступило, лиш кільканайцять відважних козаків, що заявили готовість віддати своє житє за волю українського народу. Чому Ви всі, Українці в Манчестер, не вступите до Січи? Чи Вам байдуже, як Ляхи запроторили Ваших батьків, сестри і діти в тюрми, і вони там в кайданах вижидають сонічного проміня з Америки і помочи від Вас? Тож взиваю Вас, дорогі Українці в Манчестер, і всіх Українців в Америці, котрі ще не є в Січи, сейчас приступайте, бо пора се великая єсть! Коли у Вас горить іскра любови до своєї Вітчини України, то сейчас приступайте до Січової Організації, бо тільки спільною силою здобудуть сини Вільну Україну. Забудьмо на всякі партії і роздори. Маймо лиш одну партію, а то: **Вільну Україну.** Тож проч з роздорами, проч з партіями! Нехай живе вільна, самостійна Україна! Нехай живе Січова Організація Українців у Злучених Державах!

Тож до праці, поки не пізно, бо ворог не спить, а кує щораз більші кайдани для нашого народу. Хто тепер відмовить ся вступати до Січи, то він не варт звати ся дорогим іменем Українця. Не кажіть: „Е, я ще маю час", бо тим даєте більшу спромогу Ляхам нищити Вашу рідню і доптати волю України. Тож до Січи, щоби колись без встиду повернути на вільну, самостійну Україну. Щоб наше лице не горіло зі встиду, коли нас запитають, що ми тут зробили для України. Щоб Ви показали свою працю що і Ви не спали, коли була найважнійша потреба.

До Січи! Бо що-ж Ви скажете, коли повернете на Україну і там побачите своїх рідних геройських Січовиків: одного без рук, другого без ніг, третого без очий і т. д. Вони скажуть до Вас: „Ми те все віддали за рідний край. А що-ж ви зробили? Чим ви допомогли нам в сій великій боротьбі? Тож до праці, до Січи, а вірмо, що при Січовій злуці побіда буде.

І забудеть ся срамотня
Давная година
І оживе добра слава,
Слава України.

Лесьо Сисин,
писар Укр. Січи в Манчестер, Н. Г.

НОВІСТЬ! БРУКЛИНСЬКІ УКРАЇНЦІ, НОВІСТЬ!

Заходом Української Народної Ради в Бруклині, Н. Й.
— відограє —
Аматорський Кружок Укр. Товариства Просьвіти в Бруклині

В НЕДІЛЮ, 28. ВЕРЕСНЯ 1919
в CECILLIA HALL,
101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.
драму в 5. актах М. Кропивницького

ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Семен Мельниченко, парубок..... ....п. Г. Балешта
Микита, син старшини........... ....п. В. Собуцький
Іван Непокритий, сирота......... ....п. М. Шиманський
Омелько, парубок......п. Ф. Маріяш
Одарка Степаненко ....п. Н. Н.
Морозиха, удова.п-ні М. Повалїнська
Маруся ....п-ні М. Шалакова
Христя ....п-на Д. Онишкевич
Староста ....п. Н. Н.
Скубко, писар ....п. М. Маріяш
Зачепиха, баба...п-ні М. Повалїнська
Музика 1-ший ....п. В. Федина
Музика 2-гий ....п. М. Поліщук
Хлопці, дівчата, селяни і селянки.

Річ дієть ся в Херсонщині.
Режисер **п. А. Поліщук.**
Музика **проф. Е. Г. Смолинського.**
Вступ: 75, 50 і 35 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ ДО ПІЗНА В НОЧИ.

Тікети набути можна перед представленем в уряді комітету, а в день представленя при касі.

Українська бруклинська Громадо! Драма, яку відограє наш славний аматорський кружок се буде новість для нас Українців і Українок в Бруклині, бо ще не було тої драми у нас в місци на сцені. Вже сам заголовок вказує, що штука дуже цікава і займаюча. З огляду на те, що чистий дохід призначений на закупно Укр. Народного Дому, який нам конечно потрібний, тож хто почуваєсь Українцем чи Українкою не повинен відказатись від співучасти в сїм представленю.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РАДУ В БРУКЛИНІ, Н. Й.:
Іван Кравчук, предсїдатель;
Володимир Яськевич, секретар;
Іван Флинта, касієр.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

МЕКСИКАНЦЯ АНІ ВОВК НЕ ХОЧЕ.

Доказаною річею є, що коли Мексиканець загине в степі, його трупа не торкнеть ся жадна кровожадна звірюка, ані вовк, ані шакаль. Чому? Тому, що його кров є дуже паприкова. Мексиканці радо їдять сильну остру паприку і то в такій скількости, щоб з неї тої щипаючої сили передістаєсь богато і до крови. А що палить в писок вовка, то є паприка, і тому і не доторкнеть ся Мексиканського трупа. Се поученє є лише на се, що чим чоловік живить ся, для сего піддає свою кров. Говорить ся цілком відтверто і широко доказуєть ся, що чим слабша потрава, тим меньший розум у чоловіка. Доброю потравою піддержуємо смак, а несмачною притуплюємо його. Але чоловік може живити ся потравою якою хоче, або на яку йому вистарчає, але сю потраву мусить заостриювати напойом, котрий має в собі сю силу і можність. Пісну потраву робить смачною і здоровою Босакове Лїчниче Гірке Вино. Ціна фляшки $1.00, 6 фляшок $5.50, 12 фляшок $10.00. Пробу може зробити кождий, а коли переконаєть ся, що се за знаменитий лїк, без сумніву поручить його і тим, що ще за той лїк не чували. Лїк той є признаний властям Злучених Держав і се є його запорукою і порученєм. Адреса:

BOSAK MANUFACTURING CO.,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
(Огол.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

Пошукую свого тїтчаника **МИХАЙЛА ГОЛОДА,** з села Яблонова, повіт Турка, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: D. MARCZYSZIN, 138 Kelly Avenue, Akron, Ohio. 114

Пошукую своїх краянів **Федька Королишиного, Наталька Лизогуба і Йосафата** Рошіку з села Гиновичі, пов. Бережани, Галичина. Хтоби про них знав або вони самі, зволять зголосити ся на адресу: WASYL WOCH, 115 West St., Newark, N. J. 114-16

Пошукую своїх братів по мамі **ВОЛОДИМИРА і ДИОНІЗІЯ ФЕДОРОВИН,** походять з Заваднова, повіт Підгайці, Галичина. Перебувають в Америці стало через 15 лїт. Хтоби знав о них, або вони самі, зволять ласкаво написати на адресу: WASYL SOWTYS, 61 Jones St., Newark, N.J. 14-5

Пошукую свого шваґра **ОНУФРЕЯ МІЗЬ,** з села Волосівка, повіт Зборів, Галичина. Перебував в Гудсон, Н. Й. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO HUPKA, Box 535, Hudson, N.Y. 14-6

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, молодої вдови або старшої віком панночки, котра би хотїла занятись моїм домовим ґаздівством. Ласкаві зголошеня слати листовно під адресою: MIKE KOPACZ, Box 112, Yatesboro, Pa. 112-14

Пошукую мого мужа **ПЕТРА ПОЛЯКА,** лїт 27, родом з Залужа, Збаражського повіту, котрий до недавна перебував в Ню Йорку. Хто би дав менї про него знати, або подав менї його адресу, дам $10.00 нагороди. Голоситись на адресу АНЕЛЯ З БОГІКІВ ПОЛЯК, c/o A. U. Exchange, 30 E. 7th St., New York, N. Y. 112-14

Пошукую свого шваґра **САНДА МОРОЗЕВИЧ,** з села Боринець, повіт Заставна, Буковина. В 1914 і 1915 році перебував в Минесот Дулют, Канада. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN ANTOSZCZUK, Box 42, P. O. Iroquois Falls, Ontario, Canada. 113-15

Пошукую в дуже важній справі **ДМИТРА ГРАБАР,** з села Пристань, повіт Жовква, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ELIAS HORBAL, 19 Cicotte St., Detroit, Mich. 113-15

Пошукую свого брата **ЛУЦЯ СОНИЧ,** з села Волче, повіт Турка, Галичина. Перед кількома роками перебував в Бервік, Па. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: NICHOLAS SONYCH, 181 Gilbert Ave., Detroit, Mich. 113-15

Пошукую свою сестру, котра перед війною приїхала до Америки. Я є її брат Йосиф, з села Присівці, повіт Зборів, Галичина. Моя адреса є: JOSEPH PYRYMYBIDA, 11 Main St., N. E., Minneapolis, Minn. 113-14

Де є мій муж **ВАСИЛЬ ЛУЦИШИН,** родом з Горубіївки. Послїдно перебував в Катасакви, Па. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOANNA LUCYSZYN, 253 Lafayette Ave., Passaic, N. J. 114

МИХАЙЛО ДУРДЕЛА має лист від Онуфрія Нагуляк зі старого краю. Зволить зголосити ся до адміністрації „Свободи". 114

Щось дуже цікавого для кавалерів і вдовців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: **Royal Sales Co., 59 Sta. O, New York City.** 107-118

Де є моя жінка **МАРІЯ МОЙСЕЙ,** з села Деревляне, повіт Камінка Струмілова, Галичина. Жінко, досить його бурлакованя, верни ся а перепросимо ся і заживем як Бог приказав. Моя адреса: M. MOJSEJ, 1203 South 2nd St., Philadelphia, Pa. 113-15

Де є **ДМИТРО РОҐОВСЬКИЙ,** з села Зерниця Нижна, повіт Ліско, Галичина. Перед шістьома роками перебував в Алегені, Па., звідки писав листи до своєї жінки, відтак і слух за ним пропав. Хтоби про него знав і подасть його адресу, дістане $25.00 нагороди. Ласкаві зголошеня слати до його жінки під адресою: TEKLA ROGOWSKA, 233 Orange St., Albany, N. Y. 112-14

П О З І Р! ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА АБО СПІЛЬНИКІВ. Інтерес є дуже добрий і для кождого корисний. Сей інтерес кождий може вести у власній хаті. Пишіть не оминаючи нагоди: **THEODORE KRZYZANOWSKI, 386 Chestnut St., Springfield, Mass.** 13-15

ПОТРЕБА робітників до роботи при перероблюваня мішків, стала робота, добра платня, не довгі години праці. Голоситись в суботу рано між 11-ою а 1-ою год. **NEW JERSEY BAG CO., 631 Grand St., cor Bishop St., Jersey City, N. J.** 114-15

РУХОВІ ЗАБАВИ І ГРИ

Зладив **І. Боберський,** учит. руханки.

Рухові гри дають нам воздух, сонце, рух, сьміх, злуку і завзяте.

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Зі сталевого страйку.

Сталевий страйк у Злучених Державах, який вибух минувшого понеділка, обхопив 145 зелізних і сталевих фабрик в цілім краю. В тих фабриках працювало около міліон робітників.

До першої оружної стрічи між поліцією і страйкерами прийшло минувшого понеділка вечером в Нюкесл, Пенсильванія. Ранено сім осіб, з того дві женщини. Всіх забрано до шпиталю. Між раненими є один 40-літний Українець Іван Замора. Він ранений дуже тяжко.

До иншої оружної стрічи прийшло у Фарел, Пенсильванія, де двох страйкерів убито, а три особи ранено.

До оружної стрічи прийшло також в Лоренсвіл, недалеко Пітсбурґа, в часї котрої дві особи тяжко ранено, а кілька легко.

В Бофало фабрична сторожа стріляла на зібраних страйкерів і убила вистрілом одну особу, а кілька тяжко поранила.

Сенат покликав на переслуханє провідника страйкерів Фіцпатрика і лідера фабрикантів Герого, аби вони предложили свої услівя.

У многих містах не всї фабрики стали, через се, що є богато „слейкерів", а також задля аґітації між темнійшими робітниками. Доносять нам приміром з Котсвіл, Пенн., що там минувшої неділї, саме в день перед вибухом страйку, сьвященики у всїх церквах, а також і в українській, завзивали нарід, аби не страйкував. Ціла довга проповідь була ужита на аґітацію в користь фабрикантів.

Доходи молочної компанії.

На переслуханю комісії для провірення дороговні молока в Ню Йорку виявило ся, що молочна компанія Шефілд Фармс, яка має лише 2,800.000 долярів капіталу, має річно 32,000.000 долярів зиску, який розділює між своїх удїловців. Таку заяву зложив Лотон Гортон, президент сеї корпорації. Головні урядники корпорації побирають річно 94.000 долярів платнї. Сам президент компанії, Лотон Гортон, бере річно 15.000 долярів, крім відсотків від вложеного капіталу. Сю компанію заінкорпоровано в 1902 році, з капіталом 500.000 долярів.

На привитанє бельгійському королеви мейор міста Мілвокі сказав: „До чорта з королями".

„Я попираю чоловіка, що працює. До чорта з королями". Так заявив мейор Гоан, з міста Мілвокі, Вісконсин, котрого запропоновано, аби він запросив до міста на відвідини бельгійського короля Альберта, котрий минувшого понеділка вибрав ся з родиною кораблем до Злучених Держав. Президентово торговельної палати, котрий передав йому сю пропозицію, мейор Гоан сказав: „Прошу не напирати на мене, щоб я запрошував якихось королів, кайзерів або царів. Населенє міста Мілвокі, вибираючи мейора, не ставило йому сього домаганя. Сим я не хочу понижати бельгійський нарід, котрий є для мене дорогий. Однак тепер є днї іспиту для людської душі. Ми мусимо стати або по стороні королів, або по долї людей звичайних людий. Я пійшов би до гробу з вічним встидом, коли би я ставав ся піддержати королів. Я попираю чоловіка, що працює. До чорта з королями". — Мейор Гоан заявив однак, що він радо перешле до бельгійського короля кожду просьбу, яку йому передадуть до пересилки. Але урядового запрошеня королеви не вишле.

Українці, бувші американські жовніри, скликають наради в Джерзи Сіти.

В нашій редакції явив ся п. Марко Юрків, бувший жовнір в американській армії, і заявив, що в Джерзи Сіти завязано тимчасовий комітет, який скликує на неділю, 28. вересня 1919, віче Українців, бувших американських жовнірів. Віче має обговорити теперішнє прикре положенє української справи в Европі, а також справу організації тих Українців, котрі служили в американській армії. До тимчасового комітету входять: Юрій Чарневич, предсїдатель; Марко Юрків, касієр; Микола Левицький, секретар. Сей комітет просить всїх Українців з Джерзи Сіти і околиці, котрі служили в американській армії, аби явили ся в слідуючу неділю в церковній салї, при Грін і Сусекс улицях, де зараз по Службі Божій почнеть ся віче. „Дорогі Товариші-Жовніри, — говорить заява сього комітету — нам треба застановити ся над долею наших покривджених братів і батьків в старім краю, тя взяти в оборону ті високі ідеали, за котрі многі з наших товаришів проляли свою кров. Явіть ся всї на зборах в неділю 28. вересня 1919, в церковній салї в Джерзи Сіти".

Скрентонці і Тейлорці їдуть на манїфестацію до Бервік.

Українці Скрентону і Тейлору поїдуть на манїфестацію до Бервік, Пенсильванія, яка відбудеть ся там 28. вересня. Так ухвалили зібрані Українці на зборах в церковній салї в Скрентон. Щоби згідно запротестувати проти кривд нашого народу, а тимсамим помогти нашій вітчині, просимо всїх скрентонських Українців зійти ся о 9-тій годині до церкви св. Володимира, відки о 10-тій рушимо походом на зелїзничу стацію Лакавана. Зі стації поїдемо окремим поїздом до Бервік. Кошти подорожи будуть виносити $1.00, який просимо зложити на руки колекторів. До кого колектори не прийшли би, просимо зголосити ся до комітету, щоби знати, скільки возів замовити. — За комітет: М. Коцюнко, Д. Попіль, П. Язвинський.

Винайшов нафтові поля на півночи.

До Ню Йорку повернув Доналд Кадзов, дослідник північного бігуна. Він вибрав ся минувшого цьвітня з Едмонтону, Канада, і зробив 4.500 миль дороги, [illegible] гатства півночи. Йому вдало ся викрити великі і богаті поклади нафти, які є над рікою Макензі. Кадзов привіз зі собою також дорогі памятки з житя тамошних Ескімосів.

Січ в Манчентер, Н. Г.

З Манчестер, Ню Гемпшир, доносять нам: За старанєм Українського Клюбу засновано тут Січ, яку вписано до Січової Організації Українців у Злучених Державах. Почин до сього дав Лесьо Сисин, голова У. Клюбу, котрий скликав в тій цїли збори на день 31. серпня. Кількадесять щирих Українців приступило до Січи. Вони всї присягнули, що скорше приймуть смерть ніж віддадуть свою вітчину на потали Ляхам. З лиця кождого можна було читати, що вони всї були би так зараз пійшли у лютий бій з ворогом Ляхом і другими ворогами українського народу. На Січово-Боєвий Фонд зложено 17 долярів, які відіслано до касієра Січової Організації. До січового уряду війшли: Яким Максимець, кошовий; Павло Теребушка, осаул; Василь Явірський, скарбник; Лесьо Сисин, писар; Федьо Петрик і Яків Медвідь, четарі. Новооснована Січ в Манчестер буде вести пропаганду за основуванєм Січий в инших місцевостях та впоювати буде між Січовиками любов до своєї вічини. — „Нехай минуть днї горя, неха змора-сон; нехай встане Україна від Карпат по Дон".

Вартість польських гроший упадає.

Виміна вартість польських марок упадає на нюйорській біржі з дня на день, що сьвідчить про те, що коло Польщі не цілком добре. Замісць 16 долярів, як гарантувало правительство Злуч. Держав, банкири на нюйорській біржі платили минувшого понеділка 3 доляри і 80 центів за 100 польських марок.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Італїйський офіцир хоче організувати полк добровольців для оборони незалежности України.

Пані Липовецька, представителька Українського Центрального Комітету в Римі, почала давати ряд наукових відчитів про Україну по цілій Італії. Перший такий відчит пані Липовецька мала 24-го серпня в Єзі, на тему: „Україна і її аспірації". Пані Липовецька знає знаменито італїйську мову, тому і її відчит був виготовлений дуже популярно та зробив миле враженє на сотки присутних Італїйців, котрі оплескували кождий вислів лекторки. У своїм відчиті пані Липовецька вказувала на конечність навязаня духових, політичних і економічних зносин між Італією й Україною. Вказувала також на користи, які-б мала Італія й Україна із спільного союза. Авдієнція була так захоплена українською справою, що один офіцир, Ґарибальдієць, заявив свою згоду формувати полк італїйських добровольців для оборони незалежности Української Народної Републики.

Новий польський злочин.

Комунікат українського пресового бюра в Берлїні з 3-го вересня звучить: З Каміниця доносять, що підчас транспорту через ліс біля села Прислоп, калуського повіту в Галичині, польські жовніри 30 полку інфантерії замордували бувшого міністра рільництва в західно-українськім правительстві Мартиниця, гімназіяльного професора Сілецького і д-ра Палюха. Польський командант ескорти, Подвисоцкі, зважив ся убити українського міністра власною рукою.

Французький голос в українськім питаню.

Париська часопись „La France Libre" пише: Американські жовніри мають обсадити Горішний Шлеск, аби берегти вислїд польсько-німецького плебісциту. Чому антантські жовніри не йдуть в гарнізони до східної Галичини, щоб там берегти вислїд українсько-польського плебісциту? Може тому, що Німці були нашими ворогами, а Українці через три роки безперервно бороли ся в рядах нашого колишнього союзника Росії? Замісць вислухати заяви українських делєґатів, мирова конференція уважає за відповіднійше вислати на місце військову місію. Місія до Каміниця, про яку звіщає аґенція Гаваса, є вже з ряду пятою на Україні від часу звіщеня оружя. Що вони осягнули? Відворот з Одеси, військову поміч для Денікіна і Колчака, переданє східної Галичини Полякам, занятє Києва большевиками...

Зїзд українських дипльоматів.

Дня 16. серпня в Карлсбаді, Чехія, відбув ся зїзд українських дипльоматів. Нарадами проводив Володимир Темницький, міністер заграничних справ в правительстві директорії. Участь взяли: амбасадор Сінґалевич з Відня, державний секретар і політичний дорадник Бурачинський, амбасадор Галаґан з Будапешту, амбасадор Порш з Берлїна, амбасадор Васелько з Берна, голова дипльоматичної місії у Празі Славинський, голова дипльоматичної місії в Газі Яковлїв, голова дипльоматичної місії в Копенгазі др. Дмитро Левицький, дорадник дипльоматичної місії в Лондоні Олесницький, мировий делєґат до Парижа др. Лозинський. Точкою нарад було міжнародне положенє України.

Памятник для полеглих Українців у Німеччині.

В суботу, 16. серпня 1919, відбуло ся торжественне відкритє памятничка у Вецляр, Німеччина, поставленого українськими жовнірами в память полеглих їх товаришів. Відкритє відбуло ся в присутности представників цивільних і військових властий. Представники української амбасади, української військової місії, українського Червоного Хреста, як також 30 представників з таборів українських полонених в Німеччині зложили вінці і виголосили промови перед памятником, в память жертв царського імперіялізму.